

ΒΥΡΩΝ Γ. ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ

ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

ΑΘΗΝΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2012

ΒΥΡΩΝ Γ. ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ

ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

ΑΘΗΝΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2012

Αυτοέκδοση, Οκτώβριος 2012
Δεν πωλείται
Χαρίζεται *Honoris causa*

*«τί δυστυχία οι τεχνοκράτες
μέσα στην τύφλα απ' ολούθε που τους περιζώνει
να παραμένουνε
στις κούφες πεποιθήσεις (;) τους
ισχυρογνώμονες, πεισματωμένοι, γινατζήδες...»*

Νίκος Εγγονόπουλος
Η ΚΟΙΛΑΔΑ ΜΕ ΤΟΥΣ ΡΟΔΩΝΕΣ

Βύρων Γ. Πολύδωρας

Κατάγεται από την Ορεινή Ολυμπία. Έχει ένα γιο και δύο δίδυμες κόρες. Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω. Έφεδρος αξιωματικός.

Ξεκίνησε την πολιτική του σταδιοδρομία από την ΟΝΝΕΔ, 1976. Βουλευτής ΝΔ, Β' Αθηνών, εκλεγόμενος συνεχώς σε δέκα τρεις αναμετρήσεις, από το 1981 μέχρι και το 2012 (Μάιος και Ιούνιος), διατελέσας πλειστάκις Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της ΝΔ και υπεύθυνος Τομέων Εξωτερικών και Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Πολιτισμού, Δημ. Διοίκησης, Δημ. Τάξης και Δικαιοσύνης. Στην Βουλή που προέκυψε από τις εκλογές της 6-5-12 (ΙΔ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ) εξελέγη Πρόεδρος της Βουλής με διακομματική υπερψήφιση 179 ψήφων. Στις 4-10-09 είχε εκλεγεί Αντιπρόεδρος της Βουλής με διακομματική υπερψήφιση 232 ψήφων. Διετέλεσε Υφυπουργός Προεδρίας και Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, Υφυπουργός Παιδείας, Υφυπουργός Εξωτερικών, Υπουργός Δημοσίας Τάξεως. Το 1997 έθεσε επισήμως υποψηφιότητα για την προεδρία της ΝΔ.

Σπούδασε Νομικά στη Νομική Αθηνών. Πολιτικές Επιστήμες στις ΗΠΑ. Διεθνές Δίκαιο στην Ακαδημία Διεθνούς Δικαίου της Χάγης. Ανθρώπινα Δικαιώματα στο Πανεπιστήμιο του Στρασβούργου. Διεθνή Οικονομικά στο Σάλτσμπουργκ της Αυστρίας. Υπότροφος του Ιδρύματος Φουλμπράϊτ.

Τιμήθηκε με το βραβείο Fontana di Roma της Ιταλικής Ακαδημίας (1992), με το ανώτατο παράσημο της Κυπριακής Δημοκρατίας του Μακαρίου του Γ' (1993), με το βραβείο Ελληνοτουρκικής φιλίας «Ιπεκτσι» (1995), με το βραβείο της Ελληνικής Εταιρείας Μεταφραστών Λογοτεχνίας, για το έργο του «Την παραμονή της Αγίας Αγνής» του Τζον Κητς (1998), με έπαινο της Ακαδημίας Αθηνών για το βιβλίο του «Μείζων Αθήνα» (2002), με τον «Χρυσό Σταυρό» της Ανωτάτης Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εφέδρων Αξιωματικών (2006).

Έχει συγγράψει περισσότερα από 30 βιβλία, μεταξύ των οποίων, «Στα Ιδεολογικά Χαρακώματα», «Περί Αξιοκρατίας», «Πολιτική και Τέχνη», «Θετικός Λόγος», «Ερωτήσεις, Παρατηρήσεις, Σχόλια», «Μπουσίντο: Ο Κώδικας των Σαμουράι», «Μείζων Αθήνα», «Πολιτική Ανάπτυξη στην Ελλάδα: Από το Δόγμα Τρούμαν μέχρι σήμερα», «Αστυνομία: Ο Αέναος Πλατωνικός Φύλακας», «Για μια Νέα Ιδεολογία», «Ελλην λόγος, ο Ευρωπαϊκός λόγος», «Χρηματοπιστωτική κρίση», «Περί Στεφάνου» του Δημοσθένους, «ΚΑΤΑ ΚΗΝΣΟΡΩΝ» και άλλα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	ΣΕΛ.
❖ Προλογικό σημείωμα	1
❖ Α΄ Μέρος - Γενική Περιγραφή του προβλήματος	3
❖ Η παρούσα κρίση	5
❖ Οι παρελθούσες κρίσεις	6
❖ Οι τρόποι επιβίωσής μας	7
❖ Η «μεταπολίτευση»	8
❖ Ο κοινωνικός εκμαυλισμός	10
❖ Όχι ευπείθεια στους τοκογλύφους	13
❖ Ανάπτυξη - Ανταγωνιστικότητα	15
❖ <i>Salus populi suprema lex esto</i>	19
❖ Μερικό συμπέρασμα	21
❖ Β΄ Μέρος - Εισήγηση για τον προϋπολογισμό 2000	23
❖ Διεθνές Περιβάλλον - Παγκοσμιοποίηση	25
❖ Παγκοσμιοποίηση και Ευρώπη	28
❖ Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση - ONE	30
❖ Διακυβέρνηση από τη ΝΔ (1990-1993)	34
❖ Απολογισμός 1998	36
❖ Προϋπολογισμός 2000	37
❖ Γενική εικόνα του Προϋπολογισμού	40
* Αύξηση των φορολογικών εσόδων	42
* Αύξηση των δημοσίων δαπανών	44
* Δημόσιο χρέος : Η αδιέξοδη Οικονομία	45

* Ανεργία	47
* Αγροτική οικονομία	51
* Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	54
* Μη εισροή ξένων κεφαλαίων	55
* Μη πραγματική σύγκλιση	57
* Δημόσια Υγεία – Παιδεία	59
* Χρηματιστήριο	62
❖ Συμπέρασμα	63
❖ Αντί epilόγου	66

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Γράφω εδώ κάποιες σκέψεις-θέσεις για τα όσα περνάμε ως λαός και ως έθνος σήμερα. Δεν φυσάω τις καραμούζες του λαϊκισμού εγώ. Προτιμώ να σαλπίζω τις σάλπιγγες της Ιεριχούς. Που γκρεμίζουν τα τείχη της αναληθσίας και της απανθρωπιάς. Της ανομίας και της διαφθοράς. Γράφω όχι λογιστικά, όπως έχει σαν με ακάνθινο συρματόπλεγμα περιφραγεί ο δημόσιος λόγος τα τρία τελευταία χρόνια, αλλά ανθρώπινα και προ παντός πολιτικά. Πολιτικά μίλησαν οι Έλληνες σε όλες τις μεγάλες στιγμές της ιστορίας τους. Η λογιστική γραφή και ομιλία δεν είναι Ευαγγέλιον σωτηρίας. Είναι οδός απωλείας. Με τον πολιτικό μου λόγο καταθέτω εδώ σκέψεις και θέσεις που μπορούν ίσως να είναι χρήσιμες στους ενδιαφερομένους να γεννήσουν πρωτογενείς ιδέες, για την ερμηνεία των φαινομένων και για την εφαρμογή προγραμμάτων λύτρωσης. Δεν γράφω προτάσεις. Κουράστηκα από τον πληθωρισμό των προτάσεων (δήθεν μετρημένων, κοστολογημένων και αναλογιστικών) που προβάλλονται με βεβαιότητα ως ορθές και αλάνθαστες, ενώ αποδεικνύονται εξακολουθητικά ως λαθεμένες και ανεφάρμοστες υποθέσεις και ιδεοληψίες. Κάθε λέξη μου εδώ (στο Α΄ και Β΄ μέρος του παρόντος πονήματος) είναι θέληση, είναι ειλικρίνεια, είναι ευχή και προσευχή για το πώς θα σωθούμε ως ελεύθεροι Έλληνες.—

Β.Γ.Π.
28.X.2012

Α΄ ΜΕΡΟΣ
Γενική Περιγραφή του
Προβλήματος

Α΄ ΜΕΡΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Η παρούσα κρίση

Είμαστε στο μέσον της πιο άγριας οικονομικής κρίσης. Αυτής που επώαζετο για είκοσι χρόνια πριν από το 2009, όταν και ξέσπασε. Και πήρε τη μορφή αρχικά της δραματικής έλλειψης ρευστότητας και εν τέλει της βαθείας ύφεσης. Αφού αιφνιδίως και με ταχύτητα προηγήθηκαν τα πρώτα φαινόμενα – συμπτώματά της, τα υψηλά επιτόκια δανεισμού, η αύξηση των διαβόητων spreads, η στενότητα δανεισμού από τις αγορές και στο τέλος, η χαριστική βολή, το coup de grâce, ο αποκλεισμός της Ελλάδος από τις αγορές. Εννοείται, τα επιτόκια και οι συνέπειες του δανεισμού που γίνεται μέσω της αγοράς κρατικών ομολόγων. Επηκολούθησαν στη συνέχεια οι μηχανισμοί δανειοδότησης (μνημόνια και τρόικα) και τα μέτρα προς αντιμετώπιση της κρίσεως με προγράμματα σταθεροποίησης και εξυγίανσης των δημοσιονομικών μαζί με χιονοστιβάδα υποσχομένων ή απειλούμενων μεταρρυθμίσεων. Αντί να εξυγιανθούν όμως τα πράγματα, ασθένησαν χειρότερα. Η κατάσταση επιδεινώθηκε δραματικά στα κοντά τρία χρόνια εφαρμογής των προγραμμάτων, που κρατεί προς το παρόν η περιπέτεια. Όλα τα μέτρα θεραπείας θυμίζουν, για τους ιστορικούς νόες, τις «επιθέσεις εκπολιτισμού» που επιχείρησαν οι Άγγλοι στις Ινδίες, οι Γάλλοι στη Βόρειο Αφρική, οι Βέλγοι και οι Γερμανοί στην υποσαχάρεια Αφρική, οι Ολλανδοί στη Νότιο Αφρική και ούτω καθεξής. Δηλαδή, όλα θυμίζουν τις δόξες

και τις χρυσές ημέρες της αποικιοκρατίας. Να σκεφθεί κανείς στο σημείο αυτό ότι από τις δεκαπέντε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2004, πριν από τη μεγάλη και άκριτη διεύρυνση, όταν έγιναν 25+2 (το 2007), οι δέκα τέσσερις ήταν αποικιοκρατικές δυνάμεις. Η Ελλάς μόνον δεν ήταν. Γιατί αυτή ήταν υπόδουλη στην Οθωμανική αυτοκρατορία και πάλευε για τη λευτεριά της. Και όταν την απέκτησε, βρέθηκε αποικιοκρατούμενη και δανειοδέσμια από τους «προστάτες» της!

Οι παρελθούσες κρίσεις

Λέμε της πιο άγριας οικονομικής κρίσης, όχι γιατί αγνοούμε τις άλλες κρίσεις και πτωχεύσεις, όπως εκείνη του 1893 του Χαρ. Τρικούπη και του 1897 με τον Διεθνή Οικονομικό Έλεγχο (ΔΟΕ) του 1898, του 1932 του Ελ. Βενιζέλου, ή εκείνη του 1938, με την προσφυγή του Ιω. Μεταξά στο Διεθνές Διαιτητικό Δικαστήριο, όπου η Ελλάς δικαιώθηκε, καθώς έγινε δεκτό το καταλυτικό επιχείρημα ότι *«δεν μπορεί η οφειλέτις χώρα να εκπληρώσει τις δανειακές υποχρεώσεις της έναντι του Βελγίου χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο η ίδια η επιβίωση του λαού της και η λειτουργία του κράτους»*. Η διαφορά με τις άλλες ήταν ο βαθμός εξαρτήσεως της χώρας από τις «αγορές» της εποχής. Ο λαός επιβίωνε μέχρι το 1960 με την αυτάρκεια της λιτότητας. Σήμερα δεν μπορεί να επιζήσει. Η κρίση βρήκε τον λαό μας απροετοίμαστο, άοπλο, εξαρτημένο και κακομαθημένο. Το εργατικό δυναμικό σήμερα περιλαμβάνει λίγους τεχνίτες ακόμη πιο λίγους χειρώνακτες και έναν στρατό από μισθωτούς των υπηρεσιών του Δημοσίου και των ΔΕΚΟ και μια στρατιά από ανέργους πτυχιούχους των ουκ έστιν αριθμός. Η κρίση είναι δυσθεράπευτη, γιατί λείπει η διαδικασία της αυτοϊασης. Ο πληθυσμός τότε, μέχρι το 1960, κατοικούσε και ζούσε στην

ύπαιθρο, σε χωριά και σε κωμοπόλεις. Η κοινωνία ήταν καθαρά λιτοδίαιτη, αμιγώς αγροτική και η επιβίωσή της εστηρίζετο σε ό,τι παρήγε το έδαφος. Το ησιόδειον άροτρον έδινε και έπαιρνε. Και το περίσσευμα της παραγωγής αποτελούσε την αποταμίευση του νοικοκυριού και, μετατρέπόμενη αυτή σε χρήμα με το αντίτιμο της πώλησης, έσπαζε τον κανόνα της ανταλλακτικής οικονομίας. Όπου η αγροτική οικονομία ήταν συστηματική και ποσοτική, στις περιοχές καλλιέργειας και παραγωγής σιτηρών, καπνού και σταφίδας εκεί εξετίθετο σε ανταγωνισμό, εσωτερικό και διεθνή και συχνά αντιμετώπιζε προβλήματα διάθεσης και τιμών. Τα πλουτοφόρα αγαθά τότε, συχνά μετατρέποντο τα ίδια σε πηγή δυστυχίας. Ταύτα μέχρι τη δεύτερη δεκαετία μετά τον πόλεμο. Έτσι ζήσαμε. Έτσι περάσαμε και τη μεγάλη κρίση του 1929. Το μεγάλο «κραχ» που χτύπησε όλη την παγκόσμια οικονομία. Από την Αμερική απ' όπου ξεκίνησε – από τα υπερτιμημένα ομόλογα για τα οικόπεδα της Φλώριδας συγκεκριμένα – μέχρι τη Γερμανία, όλη την Ευρώπη και την Ελλάδα.

Οι τρόποι επιβίωσής μας

Την περάσαμε «αβρόχοις ποσίν» γιατί η χώρα μας, για την ακρίβεια τα νοικοκυριά μας είχαν τον μικρότερο βαθμό εξάρτησης. Είπαμε, αυτόρκεια από το είδος και μέγεθος της αγροτικής οικονομίας που εξασφάλιζε τη λιτή επιβίωση. Η Αθήνα όμως υπέφερε. Γιατί η ζωή όπως σ' όλες τις αστικές περιοχές ήταν κατά βάση μισθωτή και εξαρτημένη. Το ίδιο και χειρότερα η Αθήνα διέτρεξε κίνδυνο επιβίωσης με την «πέινα» της κατοχής, το 1941-42. Οι λιμοκτονούντες Αθηναίοι προσέφευγαν συχνά στα χωριά τους για να βρουν τουλάχιστον λίγη τροφή, έστω άγρια χόρτα από το βουνό. Και έζησαν. Η γη έσωζε. Αλλά δεν αρκούσε για να θρέψει

όλον τον πληθυσμό της. Το πανάρχαιο και πάντα δυνητικά απειλητικό παραγωγικό αδιέξοδο, εκείνο της σχέσης πληθυσμού προς ωφέλιμη γη, έκανε και πάλι την αδήριτη εμφάνισή του. Η λύση ίδια. Όπως τότε στον πρώτο και δεύτερο αποικισμό της αρχαίας Ελλάδας ή στην Αργοναυτική εκστρατεία των μυθικών (;) χρόνων, η λύση ήταν η φυγή, η έξοδος. Μετανάστευση στα αστικά κέντρα ή στις χώρες της Ευρώπης και της Βόρειας Αμερικής. Πάντοτε όμως νόμιμα, με διακρατικές συμφωνίες, με χαρτιά, διαβατήρια και ταξιδιωτικά έγγραφα, με γιατρούς και πιστοποιητικά υγείας. Ποτέ όμως, εκτός μεμονωμένων εξαιρέσεων, μαζική έξοδος και «εισβολή» παράνομων Ελλήνων μεταναστών σε ξένες χώρες. Έτσι οι θαυματουργοί «άδελφοι πόροι», όπως ανεγράφοντο στους κρατικούς προϋπολογισμούς, ναυτιλιακό, τουριστικό και μεταναστευτικό συνάλλαγμα, έκαναν το θαύμα τους. Η Ελλάδα επετύγχανε και στις τρεις δεκαετίες μετά τον πόλεμο παρά την παραγμένη πολιτικά δημοκρατία της δεκαετίας του '60 και την επταετή δικτατορία που ακολούθησε, άνοδο του βιοτικού επιπέδου του λαού και σταθερή αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος που έφτανε μέχρι το 7-8%, έναν από τους υψηλότερους ρυθμούς στον κόσμο.

Η «μεταπολίτευση»

Η περίοδος από το 1974 μέχρι την αρχή της χρηματοπιστωτικής κρίσης του 2010 που συνηθίζεται να ονομάζεται «μεταπολίτευση», αμφίβολος εν πολλοίς όρος, με μόνη σαφήνεια ότι είναι η περίοδος μετά την πτώση της δικτατορίας και, δυστυχώς, μετά την τραγωδία της Κύπρου, είναι η περίοδος της μακράς ειρήνης, της πολιτικής σταθερότητας και της ευημερίας. Είναι άδικο να καταριέται κανείς συλλήβδην αυτή την τριακονταπενταετία. Δεν

λογοκρίνεται αναδρομικά η Ιστορία από την απόσταση ασφαλείας. Είναι πολύ τεμπέλικη όσο και εγωϊστική «δράση». Δεν διαγράφεται έτσι μια ολόκληρη ζωή, για την ακρίβεια η νιότη και τα καλύτερα χρόνια, δύο γενεών. Έστω και αν εκεί κρύβονται τα αίτια της σημερινής μας δυστυχίας. Η οικονομική ζωή τότε (ίσως και πάντα) εκινείτο με δανεικά. Και με βάση ένα διττό δόγμα πιστοληπτικής πολιτικής που έλεγε και λέει (;) : *«Όταν περνούν λεφτά φτηνά μπροστά σου και δεν τα παίρνεις είσαι το κορόϊδο της οικονομικής γειτονιάς. Και ότι, τα δάνεια δεν είναι για να εξοφλούνται, είναι για να εξυπηρετούνται»*. Η εφαρμογή, η αλόγιστη εφαρμογή αυτού του δόγματος ήταν η δυναμίτιδα στα θεμέλια του οικονομικού οικοδομήματος. Για την σχολαστική ακρίβεια στη μελέτη της τριακονταπενταετίας η δεκαετία του '80, η δεκαετία της *«αλλαγής»*, όπως ονομάστηκε, μαζί με εκείνη του 1994-2004 που βαφτίστηκε αυτάρεσκα *«του εκσυγχρονισμού»*, ήσαν οι πιο μοιραίες. Η πρώτη, είχε ένα «ηθικό» αντιστάθμισμα, την ανακατανομή του πλούτου υπέρ των αδυνάτων, κάτι σαν μια απόπειρα σοσιαλιστικού μετασχηματισμού όπως εβουκαλίζοντο να λένε τότε. Και η δεύτερη, που ενέτεινε τη χαλάρωση, ενείχε ένα «ανήθικο» αντιστάθμισμα. Εκείνο της αρπαχτής, της ρεμούλας, της διαφθοράς, της σπατάλης και της λεηλασίας του δημοσίου πλούτου. Μια τραγική ανακατανομή προς τα πάνω, με το σκάνδαλο του χρηματιστηρίου, με τους πολυδάπανους και «γενναιόδωρους» Ολυμπιακούς αγώνες και με την υπερκοστολόγηση των δημοσίων έργων συντελέστηκε. Κατά μια ενδιαφέρουσα σύμπτωση όλοι οι οικονομικοί υπουργοί από το 2009 μέχρι σήμερα ήσαν οικονομικοί επιτελείς της εποχής του «εκσυγχρονισμού»! Ας λεχθεί εν παρόδω ότι ο γράφων στις εκλογές του 2004 απαντών σε ερώτηση δημοσιογράφου: *«πώς θα αντιμετωπίσετε το σύστημα ΠΑΣΟΚ;»* απήντησε: *«με το καλημέρα, θα λάβουν την οδό προς την έξοδο 10.000 αξιωματούχοι του ΠΑΣΟΚ»*. Έπεσαν

τότε επάνω μου να με φάνε. Οι άσπονδοι φίλοι μου, με πρώτους τους αρμόδιους της επικοινωνίας, χτύπησαν με σφοδρότητα εμένα ως δήθεν μισαλλόδοξο που χαλούσα το αμνησικάκο και μεγάθυμο προφίλ της ΝΔ του Κ. Καραμανλή. Με στόχο τους να μείνω εκτός Βουλής! Έχασαν. Μπήκα στη Βουλή ανέτως, αλλά με άφησαν εκτός κυβερνήσεως. Δεν μπόρεσα ποτέ να καταλάβω τα αίτια τόσης κακίας και τέτοιας σφοδρής επίθεσης. Μου περνούσε από τον νου πάντως, μήπως ήθελαν τη συγκατοίκηση γιατί οι «αξιωματούχοι» του ΠΑΣΟΚ, που προσπαθούσα εγώ να οδηγήσω στην έξοδο, διέθεταν τεχνογνωσία «λαμογιας» που επεδίωκαν να διδαχθούν! Η τιμωρός θεία δίκη κράτησε τους άσπονδους «επικοινωνιακούς» εκτός πολιτικής δράσης και μνήμης! Τότε, 1994-2004, ασκήθηκε η πιο επεκτατική δημοσιονομική πολιτική με την δραματική αύξηση του δημοσίου χρέους, την όχι απλά αλόγιστη αλλά ανόητη χρήση δανείων για την εξυπηρέτησή του, δηλαδή, «δάνειο για δάνειο», την αφειδώλευτη αύξηση των δημοσίων δαπανών, την περιφρόνηση του ανοίγματος του ελλείμματος και την τρελλή ανάπτυξη της κατανάλωσης μ' ένα λόγο. Οι αριθμοί ήσαν:

1980: 8,7 δις € συνολικό δημ. χρέος

1990: 52,6 δις € συνολικό δημ. χρέος

(Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος)

Ο κοινωνικός εκμαυλισμός

Έτσι εισήλθαμε και ζούσαμε στον παράδεισο της εικονικής πραγματικότητας και στη χρυσή εποχή του νεοελληνικού Συβαριτισμού. Ποτέ άλλοτε δεν υπήρξε στην Ελληνική κοινωνία τόση και τέτοια αλλοίωση χαρακτήρα, τόση και τέτοια ποσότητα αυτοεκμαυλισμού. Η νέα «θρησκεία» των νεοελλήνων ήταν όχι απλά ο νεοπλουτισμός, αλλά ο

«αρχοντοχωριατισμός» του Μολιέρου, με φανατική άρνηση της χθεσινής καταγωγής τους και με την πεισματική αφοσίωσή τους σε μια ψευδαίσθηση τού «*τα θέλω όλα*» γιατί «*μου τα χρωστάνε όλα*». Η άρρωστη διεκδικητική νοοτροπία προκαλούσε με τις παιδικές διαφημίσεις, όπου τα μωρά δεν επιτρέπετο να φορούν παρά μόνο «σινιέ» μωρουδίστικα είδη. Παρά το γεγονός ότι τα κακόμοιρα μωρά των «ψωνισμένων» γονιών δεν ήξεραν ούτε να μιλούν, ούτε να γράφουν, ούτε να διαβάζουν τις μάρκες των ρούχων τους!!! Δεν ζούσαν οι νεοέλληνες μόνον πάνω από τις δυνατότητές τους και με καταναλωτικά δάνεια και υποθηκευμένα σπίτια και άλλες φαντασιώσεις. Αλλά ηρνούσαν να ζήσουν την αλήθεια τους. Όλοι προετρέποντο «*να ζήσουν τον μύθο τους*». Όχι μόνον οι προσκαλούμενοι τουρίστες. Η ανάπτυξη της κατανάλωσης είχε σαν συνέπεια, εκτός από την ανατροπή του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών, όπου σχεδόν μηδενίστηκε το κονδύλιο των εξαγωγών με την εγκατάλειψη της γης, την «*σνομπίστικη*» άρνηση της γεωργίας, με τους «*γεωργούς της νύχτας*» τους καταναλίσκοντες «*αγροτικό*» ποτό (εκ Σκωτίας) κατά προτίμησιν, με την θεοποίηση της ύπουλης και δόλιας πολιτικής των επιδοτήσεων από πλευράς Ευρώπης και της αντίστοιχης επιδοματοζητιανιάς από πλευράς Ελλάδος, υπό την καθοδήγηση και οργάνωση της διανομής των «*λύτρων*» από τους ιθύνοντες στους συνεταιρισμούς, με την αποβιομηχάνιση και την καθ' ολοκληρίαν καταστροφή της παραγωγικής βάσης της χώρας γιατί όλα ήταν εισαγόμενα, όχι μόνον τα βιομηχανικά είδη αλλά ακόμη και τα καλαμάκια για τα σουβλάκια (!!!), αλλά και με την αλλαγή της νοοτροπίας. Ποτέ άλλοτε δεν είχε ο Έλληνας αλλάξει τόσο. Ούτε όταν έβγαλε τη φουσττανέλα και φόρεσε τα φράγκα. Ο «*βασιλιάς*» και «*άρχοντας*»-πολίτης καταναλωτής, ο *homo consumus*, ήταν ο φοβερά και αυτοκτονικά μεταλλαγμένος νεοέλληνας. Κανένας από τους ταγούς δεν μιλούσε για το κακό ή το έγκλημα διαρκείας που

ετελείτο. Καμμία δύναμη να φρενάρει έναν υπνωτισμένο και εν κραιπάλη ευρισκόμενο λαό. Μόνον κάποιοι ελάχιστοι σώφρονες, που τους έλεγαν λοιδοριστικά οι πολλοί κήρυκες του εκσυγχρονισμού και των δήθεν ευεργετών ΜΚΟ και των «προγραμμάτων της ΕΕ», παλιομοδίτες και εκτός εποχής, μεταξύ των οποίων συγκαταλεγόμουν ίσως και εγώ, που κατήγγειλα τον *Συβαριτισμό* και την *τρυφηλότητα* από του βήματος της Βουλής και που με... εσάρκαζαν από τα ραδιά τους, τα **ραδιο(φο)νικά**, επαναλαμβάνοντας τη φωνή μου σε ηχητικά αποσπάσματα, προφανώς για να στρέψουν τις αγέλες των «φυτών»-ακροατών τους εναντίον μου, γιατί μιλάω άλλη γλώσσα έξω από το greeklish ιδίωμά τους και εμφορούμαι από ιδέες αντίθετες προς την διεκδικητική ιδεολογία της καλοπέρασης από την οποία διακατείχοντο τα πολιτιστικά δημιουργήματά τους! Ίσως ήμουν και εγώ που, παρατηρώντας τα φαινόμενα, έβλεπα αυτό που συνέβαινε και προ παντός αυτό που έρχονταν. Έβλεπα σαν *βιγλάτορας* και έκρουα τον κώδωνα του κινδύνου. Σαν *βιγλάτορας* που έβλεπε μακριά και έγραφε χιλιάδες άρθρα και έκανε χιλιάδες παρεμβάσεις (αγορεύσεις στη Βουλή, ομιλίες σε συνέδρια επιστημονικά ή σε διεθνείς συναντήσεις), που εξέδιδε βιβλία. Όμως, *φωνή βοώντος εν τη ερήμω*. Στην ερήμο που οι άνθρωποι της και προπαντός οι ηγέτες και ταγοί της ήσαν *«μοιραίοι και άβουλοι αντάμα, προσμένοντας τάχα κάποιο θάμα»*. Και το «θάμα» ήρθε υπό μορφή μάλιστα του Θεού. Κάπως σαν τα Σόδομα και Γόμορα, όπως θα έλεγε ένας θρησκόληπτος ή η Σαπφώ Νοταρά σε Ελληνική ταινία! Ήρθε υπό τη μορφή των δανειστών του, σαν τον τοκογλύφο Σάϋλοκ που ζητούσε πίσω τα δανεικά του. Για την ακρίβεια που ζητούσε μια *«λίβρα σάρκα από τη σάρκα»* του Αντόνιο, του λαού, όπως ήταν γραμμένο και συμφωνημένο στη δανειακή σύμβαση!

Ζωή με δανεικά λοιπόν. Οι αριθμοί μιλούν για τον γιγαντισμό των δανείων:

1993: 87,9 δις € συνολικό δημ. χρέος
2004: 183,1 δις € συνολικό δημ. χρέος
2009: 299,7 δις € συνολικό δημ. χρέος
2011: 368,0 δις € συνολικό δημ. χρέος
(Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος)

Όχι ευπείθεια στους τοκογλύφους

Και ας μας αφήνει πολιτική παρακαταθήκη ο Σόλων με τη «σεισάχθειά» του, την πρώτη και γενναία πολιτική ρύθμισης χρεών στην ιστορία της ανθρωπότητας! Και ας μας διδάσκει ο Δημοσθένης στον πρώτο Ολυνθιακό του λέγοντας: «προσέξτε, μην την πάθετε όπως εκείνοι που δανείζονται εύκολα και με μεγάλους τόκους, και που στην αρχή αισθάνονται κάποια ευπορία, αλλά ύστερα χάνουν και όσα είχαν πριν δανεισθούν» («μικρόν ευπορήσαντες χρόνον ύστερον και των αρχαίων απέστησαν»). Και ας ήταν κυρίαρχη άποψη ήδη από τα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ου αιώνα πως «ο αέναος δανεισμός που διατίθεται σε μη παραγωγικούς σκοπούς που δεν δημιουργούν νέο προϊόν και έσοδο του κράτους και που δεν αυξάνει την παραγωγική δύναμη της χώρας, προκαλεί αφεύκτως την αέναη αύξηση της φορολογίας χάριν της πληρωμής των τόκων» (Αλφόνσο Βάγκνερ). Το γενόμενον ουκ απογίγνεται. Και τώρα τι κάνουμε;

Ο Ιωάννης Καποδίστριας με το υπόμνημά του της 30ης Οκτωβρίου 1828 προς τους αντιπροσώπους των τριών Συμμάχων Αυλών ορίζει το τι δέον γενέσθαι. Για τότε και για σήμερα :

«Η Ελλάς είναι σήμερον τόπος κατά το πλείστον έρημος, τον οποίον μακρά σειρά δυστυχιών κατέστησε σχεδόν άγονον. Δια

μόνον λοιπόν χρηματικών προκαταβολών μετά φρονήσεως χρωμένων δύναται διοικήσεις ισχυρώς καθισταμένη να την ανακαλέση εις την ζώην, τούτέστιν εις την παραγωγήν προϊόντων και εις την κατανάλωσιν αυτών».

Ναι, χρειαζόμαστε χρήματα, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν μετά φρονήσεως, ώστε η ισχυρά διοίκηση να ζωντανέψει τη χώρα προκειμένου να παραγάγει προϊόντα και να κινηθεί μέσω της κατανάλωσης η αγορά. Όμως η υπόδειξη του ορθού λόγου που κάνει για τότε και για σήμερα ο σοφός και πολύπειρος Κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας δεν τηρείται. Από το πρώτο «μνημόνιο» μεταβαίνουμε στο δεύτερο και από το δεύτερο στο τρίτο και ούτω καθεξής. Απειλούμε εαυτούς και αλλήλους με περιοριστικές πολιτικές, με εσωτερικές υποτιμήσεις, με δημοσιονομικές εξυγιάνσεις και εξισορροπήσεις, με μειώσεις μισθών και συντάξεων, με ποταμούς μεταρρυθμίσεων, με «κουρέματα» και PSI που ισοδυναμούν με δημεύσεις των καταθέσεων των μικρών και ανεξαρτήτων ομολογιούχων και με δημεύσεις αιφνίδιες και ύπουλες των αποθεματικών των Ταμείων και των Πανεπιστημίων, με «εγγυήσεις» των καταθέσεων και με ενισχύσεις των τραπεζών και κεφαλαιοποιήσεις, με κεφαλικούς φόρους επί των ακινήτων και πακέτα μέτρων και των «ισοδυνάμων» τους και άλλων μέτρων – μετρολαγνεία, άλλη μια ψυχανωμαλία των «τεχνοκρατών» – και με μύριους όσους σχεδιασμούς και επινοήσεις των τεχνοκρατών της τρόικας και των οικονομικών επιτελείων των κυβερνήσεων μας, για να φθάσουμε στο σημείο της δραματικά αυξανόμενης ύφεσης, με τη νέκρωση της αγοράς, την αφασία της παραγωγικής διαδικασίας και τη λιμοκτονία των φτωχών που έγιναν φτωχότεροι, άστεγοι και συσιτιοτρόφιμοι. Ο φυσικός νόμος της ζωής και της οικονομίας ότι δάνεια εξυπηρετούνται και ποινές από αθέτηση όρων εκτελούνται μόνον εφ' όσον επιζεί ο λαός σε μια χώρα δεν τηρείται στην

περίπτωσή μας. Κρίνεται περιττός και άχρηστος μπροστά στην αυθεντία των τεχνοκρατών, που σκέφτονται και ενεργούν για το δίκιο και συμφέρον των δανειστών! Όμως, δεν νοείται καμιά σωτηρία καμμιάς οικονομίας και κοινωνίας με ημιθανή ή πεθαμένο λαό. Αυτό είναι το απόλυτο δόγμα κάθε διοίκησης, κάθε Ένωσης, Ευρωζωνικής ή Διεθνονομισματικής ή άλλης. Αυτή είναι η απόλυτη αλήθεια της Ιστορίας. Το σχήμα και η «πατέντα» του δανείου για να εξυπηρετηθεί προηγούμενο δάνειο είναι συνώνυμο του «άβυσσος άβυσσον επικαλείται» που έψαλλε ο προφητάναξ Δαυΐδ (Ψαλμός ΜΑ΄).

Ανάπτυξη - Ανταγωνιστικότητα

Περαιτέρω, η συζήτηση για ανάπτυξη που δειλά αν και φλύαρα γίνεται, είναι κούφια γιατί απλά δεν ορίζεται το περιεχόμενό της. Ούτε και το εξειδικευμένο επιδιωκόμενό της. Κανείς δεν μίλησε για το τι ανάπτυξη θέλουμε. Για την ακρίβεια για το ποια ανάπτυξη πρέπει να γίνει. Ποια είναι τα στοιχεία που δείχνουν το τι ταιριάζει στις συνθήκες, οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές της Ελλάδας, ώστε πάνω σ' αυτές να στηριχθούν τα προγράμματα ανάπτυξης. Μιας πραγματιστικής και δυναμικής ανάπτυξης. Όχι παράθεση desiderata. Αναμασάμε τα περί τουρισμού ως βαρειάς βιομηχανίας της Ελλάδας, κάπως σαν εξορκιστές του κακού ή σαν τελούντες «λιτανείες» για βροχή μέσω τηλεοράσεως και διαφημιστικών εκστρατειών. Κάτι ανάλογο συνομολογείται για τη σθεναρή πρωταθλήτρια παγκοσμίως, τη ναυτιλία μας, αλλά με μια απειλητική υστεροβουλία για μια τιμωρό φορολογία που... τους χρειάζεται! Αλλά εκεί που είμαστε εντελώς αδολεσχικοί είναι όταν μηρυκάζουμε τις «αμερικανίες» της ανταγωνιστικότητας. Ομιλούν για την ανταγωνιστικότητα και τα κριτήριά της, μέσω των οποίων

μας προτείνεται επίμονα και μονότονα να ελπίζουμε, ότι κάποτε (ο ακριβής χρόνος παραλλάσσεται ανάλογα με τις ανάγκες προπαγάνδας) η χώρα μας θα προσελκύσει επενδύσεις, θα ανοίξουν επιχειρήσεις και θα ανακάμψει οικονομικά. Παρόλ' αυτά, τα επίσημα στοιχεία καθιστούν τον συλλογισμό αυτόν αμφίβολο.

Σε επίσημη έκθεση του International Institute for Management Development (I.M.D.) η χώρα μας βρίσκεται στην προτελευταία θέση σε παγκόσμια λίστα 59 χωρών για την ανταγωνιστικότητα! Κάτω από την Ελλάδα βρίσκεται μόνο η Βενεζουέλα (παρά το γεγονός ότι έχει Πρόεδρο τον Τσάβες και ότι είναι πετρελαιοπαραγωγός χώρα, από την οποία ένας αρχηγός κόμματος μάλιστα θα επρομηθεύετο φθηνό ή και δωρεάν πετρέλαιο), ενώ λυπηρό εξίσου είναι το γεγονός ότι η χώρα μας βρίσκεται πίσω και από τη Νότια Αφρική, τη Σλοβενία, την Κολομβία, τη Ρουμανία, τη Βουλγαρία, την Αργεντινή, την Ουκρανία και την Κροατία. Σημειώνεται, μάλιστα, πως το 2009 η χώρα μας βρισκόταν στην 46η θέση, έχοντας άνοδο έξι θέσεων σε σχέση με το 2008! Σύμφωνα με την «Παγκόσμια Έκθεση για την Ανταγωνιστικότητα 2012-2013», σε σύνολο 144 χωρών του World Economic Forum (W.E.F.), η Ελλάδα βρίσκεται στην 96η θέση! Και παρά τα εξοντωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί από το 2009 και που αποκαλούνται «μεταρρυθμίσεις», η ανταγωνιστικότητα υποχωρεί κάθε χρόνο και περισσότερο αφού το 2009 η χώρα μας ευρίσκετο στην 71η θέση, το 2010 στην 83η και το 2011 στην 90η! Και ανεκδοτολογικά σημειώνεται, ότι κατάντησε η Ελλάδα να είναι πίσω και από την Μογγολία, τη Ναμίμπια, τον Λίβανο, την Ονδούρα, την Αλβανία, το Τρινιντάντ και την Μποτσουάνα! Ο κατάλογος των κριτηρίων όπως παρουσιάζεται από έγκυρους διεθνείς οργανισμούς (World Economic Forum (W.E.F.), International Institute for Management Development

(I.M.D.), Δ.Ν.Τ., Παγκόσμια Τράπεζα, Ευρωπαϊκή Ένωση, Ο.Ο.Σ.Α.) είναι μακρύς. Περισσότερα από είκοσι κριτήρια, έστω γενικόλογα, ορίζουν την ανταγωνιστικότητα και προβάλλονται σαν πανάκεια και μαγική λύση, σαν ένα νέο οικονομικό επιδιωκόμενο, που όταν και αν όλα αυτά τα κριτήρια μπορούν να συνδυαστούν και συνυπάρξουν σε μια χώρα, ουσιαστικά τότε περιγράφεται μια τέλεια χώρα και μια ιδανική οικονομία!

Μιλούν διαρκώς για καινοτομία, ευρηματικότητα και δεξιότητες. Μια ρητορική όχι απλώς θεωρητική, αλλά δευτεροετών φοιτητών (*sophomore*, όπως λέγονται στα Αγγλικά, δηλαδή, *σοφομορών*). Ξεχνούν ηθελημένα πως δεν είναι η καινοτομία και η ευρεσιτεχνία έννοιες για μαζική εφαρμογή. Το πράγμα τότε μοιάζει σαν τον παραμυθιασμό και τις μάταιες ελπίδες που καλλιεργούνται στα reality shows της τηλεόρασης. Με θύματα τα άπειρα και ματαιόδοξα παιδιά και τους ακόμα πιο μωροφιλόδοξους γονείς τους. Ύστερα κάνουν λόγο για μείωση του κόστους εργασίας και υπηρεσιών για να είμαστε χώρα ανταγωνιστική. Και τσακίζουν το λαό! Δεν είδαμε όμως τη Βουλγαρία με το χαμηλό εργατικό κόστος να έχει καμμία εντυπωσιακή ανάπτυξη. Και να πιάνει κανένα ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο! Και όμως επιμένουν! Αναφέρονται επίσης και στον άλλο μύθο της ανώτερης εκπαίδευσης και κατάρτισης. Εάν κρινόταν η ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής οικονομίας από τον αριθμό των πτυχιούχων ΑΕΙ και των επιστημόνων, τότε γιατί είμαστε τόσο πίσω, ενώ διαθέτουμε χιλιάδες αποφοίτους πανεπιστημίων και ένα τόσο προσοντούχο επιστημονικό δυναμικό; Ή οι υποδομές. Πώς εξηγείται το γεγονός όταν βλέπουμε χώρες με σχεδόν ανύπαρκτες υποδομές να δεσπόζουν στη λίστα της ανταγωνιστικότητας; Ή παλιά, στις δεκαετίες του '50 και του '60 με ανύπαρκτες

υποδομές πώς η Ελλάδα επετύγχανε ρυθμούς ανάπτυξης 7% και 8%;

Κοντολογίς, το πείραμα της επίκλησης της ανταγωνιστικότητας απέτυχε διεθνώς, πολλαπλώς και παταγωδώς. Η όποια έννοια ανταγωνιστικότητας στην Ελλάδα ασφαλώς και κάμπτεται και δέχεται θανάσιμο χτύπημα με τις χιλιάδες διαδηλώσεις, απεργίες και με τα συλλαλητήρια με στοιχεία πολιτικής βίας. Και επειδή λείπουν απελπιστικά από την Ελληνική κοινωνία και οικονομία οι ουσιώδεις προϋποθέσεις ανάπτυξης (και ανταγωνιστικότητας) που edίδασκε ο Adam Smith ήδη από τον 18ο αιώνα, ήτοι: **κοινωνική ειρήνη, χαμηλοί φόροι και ανεκτική εφαρμογή των νόμων** οι διαλέξεις και προσκλήσεις για εισαγωγή ξένων κεφαλαίων και επενδύσεις είναι τελικά γράμμα κενόν και ευσεβείς πόθοι. Ανταγωνιστικότητα για την προσαρμογή της στην Ελληνική πραγματικότητα θα μπορούσε να ήταν ευδόκιμη συνθήκη εάν τα μουσεία και οι αρχαιολογικοί χώροι μπορούσαν να είναι ανοιχτοί δεκαέξι ώρες την ημέρα, επτά ημέρες την εβδομάδα, σε κυλιόμενες βάρδιες. Ή ακόμη, μια εκσυγχρονισμένη γεωργία και κτηνοτροφία, πέραν του Τουρισμού και της Ναυτιλίας θα μπορούσε να ήταν κεντρική κατεύθυνση και προτεραιότητα πολιτικής.

Αντ' αυτού, τρία σχεδόν χρόνια τώρα οι κυβερνήσεις «χτυπούν» αλύπητα τους χαμηλόμισθους με περικοπές στις κατώτατες αμοιβές και συνολικά σ' όλα τα εργατικά δικαιώματα για την επίτευξη του κριτηρίου δήθεν του «χαμηλού» κόστους εργασίας εν ονόματι της ανταγωνιστικότητας. Ενώ αντ' αυτού η επιχειρηματική δραστηριότητα στην χώρα μας κατακρημνίζεται. Τα παρουσιαζόμενα επισήμως και επιβαλλόμενα ως «κριτήρια ανταγωνιστικότητας» είναι, όπως αποδεικνύεται, θεωρητικού

χαρακτήρα και εν τέλει αυτά από μόνα τους όχι μόνον δεν οδηγούν στην ανάπτυξη, αλλά βαθαίνουν την ύφεση.

Salus populi suprema lex esto

Το αδιέξοδο είναι μπροστά μας. Τοίχος και μας προκαλεί. Και εμείς «κουτουλάμε» πάνω του. Από την «απελπισιά» που λέει και ο Διονύσιος Σολωμός. Όμως ούτε η «απελπισιά» ούτε η μετωπική είναι λύση. Είναι απάνθρωπο να παίρνει θέση στη σκέψη των «τεχνοκρατών» χειριστών της υπόθεσης του δημοσίου χρέους της Ελλάδος η συζήτηση περί «βιωσιμότητας του χρέους» και να μη χωράει σκέψη, πολλώ δε μάλλον πόνος και συζήτηση για τη «βιωσιμότητα του Ελληνικού λαού»! Ο έσχατος αξιακός ξεπεσμός!!! Τον τοίχο πρέπει να τον υπερπηδήσουμε, να τον υπερβούμε. Με ενότητα, με ομοψυχία, με καρτερία και με ελπίδα. Έχουμε περάσει και χειρότερα. Αλλά εκείνο που με ενοχλεί περισσότερο είναι η τιμωρητική και πειραματική διαδικασία στην οποία από κοινού συμφώνου, κυβερνώντες και πιστωτές, της κυρίας Μέρκελ χωροστατούσης, έχουν εισαγάγει τον δύσμοιρο λαό. Κυβέρνηση και πιστωτές εναλλάσσονται στη διάπραξη λαθών. Αλλά τη ζημιά καλείται πάντα το ίδιο υποζύγιο να πληρώσει. Ο φτωχός λαός. Και όχι οι διαπράττοντες τα λάθη. Μετρούν και υπολογίζουν λάθος τα έσοδα, τις δαπάνες, την ύφεση, την ανάπτυξη, την ανεργία, τον τιμάρθμο και ούτω καθ' εξής. Και επιμένουν στο λάθος. Συχνά ασκούνται σε σουρρεαλιστικές ή Πιραντελλικές ασκήσεις. Ομολογούν το λάθος και... το επαναλαμβάνουν. Κατά τα λοιπά οι «τεχνοκράτες» αξιώνουν σεβασμό. Σεβασμό και υπακοή! Έλεος! Ο λαός χάνει το εισόδημά του με τις οριζόντιες και κάθετες «περικοπές», κοινώς πετσοκόμματα, χάνει το σπίτι του και την ιδιοκτησία του, με τους κεφαλικούς φόρους κοινώς και τουρκιστί

«χαράτσια» επί των ακινήτων τους, που θυμίζουν τον «Varlık Vergisi», του τουρκικού «φόρου περιουσίας» του 1942, με τον οποίο οι ουδέτεροι στον πόλεμο Τούρκοι εδίωξαν μέχρις εξοντώσεως τους Έλληνες που πολεμούσαν και αντιστέκονταν και τους Εβραίους που οδηγούντο στα στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Ο άνθρωπος όταν χάνει την περιουσία του με δημοτικούς φόρους, κατ' ακολουθία χάνει και την ελευθερία του, γιατί το εισόδημα και η περιουσία δεν είναι απλώς και μόνον μέσα επιβίωσης. Είναι ουσιώδη συστατικά και στηρίγματα της ελευθερίας. Με τα ατελέσφορα πειράματά τους, στα οποία επιμένουν, οι «τροϊκανοί τεχνοκράτες» καλούν τον λαό να χάσει και τη λογική του.

Διότι μόνον ένας ανοήμων δεν καταλαβαίνει πώς τα «μέτρα» που ενσκήπτουν, κατά σύμπτωση εξυπηρετούν μόνον τους «εθνικούς» και διεθνείς τραπεζίτες και τα διεθνή χρηματοπιστωτικά και επενδυτικά κέντρα! Κόντρα στα συμφέροντα των απλών πολιτών και μελών της μεσαίας τάξης που είναι στο στόχαστρο και που την εξαφανίζουν! Αλλά εκεί που η κούφια αδολεσχία τους ξεχυλίζει, είναι όταν κηρύσσουν και ξανακηρύσσουν τον πόλεμο κατά της φοροδιαφυγής και της διαφθοράς (υπαλλακτικώς μικτές έννοιες του ποινικού δικαίου), ενώ οι λίστες της Λαγκάρντ με τους 1991 εξαγωγείς συναλλάγματος στην Ελβετία, των ελεγχόμενων 32 ή 52 πολιτικών, των αποκτησάντων τα τελευταία χρόνια ιδιοκτησίες στο Λονδίνο, των 1700 (;) μεγάλων φοροδιαφευγόντων ή φοροκλεπτών – εδώ η λίστα υπήρξε «καρποφόρος», δεδομένου ότι συνέλαβαν **19 εκ. € έναντι 13 δις. € (!)** που είναι το σύνολο του ποσού της φοροδιαφυγής – των 54.000 υπόπτων φοροδιαφυγής και Κύριος οίδεν πόσες και ποιές άλλες λίστες ακόμη, υπνώττουν και φυλάσσονται σαν κρυμμένος θησαυρός σε κάποιο «πειρατικό» σεντούκι. Όντως, στη ρητορική τους περί

κηρύξεως πολέμου κατά της διαφθοράς μοιάζουν σαν κάποιος να τους κουρδίζει σε αυτοσαρκασμό και αυτοειρωνεία.

Μερικό συμπέρασμα

Έγραψα τις παραπάνω σκέψεις για να δώσω εξηγήσεις και απαντήσεις στο ερώτημα «και *συ τί έκανες τις μέρες της κραιπάλης;*» που μου στρέφουν πολλοί συμπολίτες μου, οι οποίοι υποφέρουν και αγωνιούν για το μέλλον. Δεν έκαμα ανάλυση μικροοικονομίας. Έχει κατακλυσθεί ο τόπος όλος και το πεδίο του δημόσιου λόγου και «διαλόγου» από τεχνοκράτες και ειδικούς που... ρίχνουν σχοινόσκαλες στον γκρεμό για την κάθοδο ενός λαού στο βυθό. Ενώ ενός εστί χρεία. Πώς ένας λαός θα μείνει στην επιφάνεια της ελευθερίας και της ευημερίας. Όχι πώς θα πιστοποιηθεί η νέα ταυτότητα που του εκδίδει ο απάνθρωπος χρηματοπιστωτικός και όχι ο εμποροβιομηχανικός καπιταλισμός: της ταυτότητας όχι του συνόλου πολιτών-προσωπικοτήτων αλλά του αθροίσματος καταναλωτών υπολελειμμένων δικαιωμάτων, του αθροίσματος των αθυρμάτων, των παιγνίων και πιονιών στα χέρια των «δυνατών» της γης. Αυτό το «ολικό εν» (*«pluribus unum»*) ύψωσα στο θρόνο της αξιοπρέπειάς του με τη σημερινή γραφή μου, όπως με τη δράση όλης της ζωής μου. Η κριτική περιγραφή των συμβάντων στις ημέρες της κρίσης δεν είναι τίποτ' άλλο παρά η εμμονή και η συνέπειά μου στο πώς θα απελευθερωθούμε από τα νύχια των τοκογλύφων που μας έχουν πιάσει από το λαιμό. Στο πώς θα ζήσουμε ως ελεύθεροι Έλληνες. Πολλοί δρόμοι οδηγούν στη δουλεία. Ο πλατύτερος και πιο σκιερός και κατηφορικός, ο καλύτερος και ανύποπτος είναι ο δρόμος των δανεικών. Ένα στενό, ανηφορικό και δύσβατο μονοπάτι «*πάει στη λευτεριά*» που τραγουδά και ο Κύπριος αδελφός μας, ο ήρωας Ευαγόρας

Παλληκαρίδης. Είναι το μονοπάτι της αλήθειας, της αρετής και της θυσίας! Στις «μέρες της κραιπάλης» λοιπόν κόντραρα το κακό. Σαν *βιγλάτορας* έβλεπα τα δεινά που φέρνει η ψεύτικη ζωή με δανεικά. Και καλούσα σε συναγερμό. Από την κεντρική «βίγλα» μου, το βήμα της Βουλής. Αυτό θα δει σε ανασκόπηση και σε επαλήθευση της προφητείας ο αναγνώστης παρακάτω. Πριν από δώδεκα χρόνια έβλεπα την κρίση. Και στεντόρεια φώναζα για τα δεινά που φέρνει το δημόσιο χρέος. Ιδού η απόδειξη και του λόγου το αληθές.–

Β.Γ.Π.
18.X.2012

Β΄ ΜΕΡΟΣ

Πρώϊμη Καταγγελία του Χρέους

Όταν όλοι σιωπούσαν...

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

**Για τον Προϋπολογισμό 2000
του Γενικού Εισηγητή της ΝΔ
Βύρωνα Γ. Πολύδωρα**

Β΄ ΜΕΡΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

Για τον Προϋπολογισμό 2000
του Γενικού Εισηγητή της ΝΔ
Βύρωνα Γ. Πολύδωρα

Διεθνές Περιβάλλον - Παγκοσμιοποίηση

Συζητούμε σήμερα τον Προϋπολογισμό του 2000, ο οποίος από την αντικειμενική του υπόσταση έτσι όπως το φέρνει η χρονική σύμπτωση και η διεθνής συγκυρία είναι προϋπολογισμός ιστορικής σημασίας. Είναι ο τελευταίος προϋπολογισμός της χιλιετίας που τελειώνει ή ο πρώτος προϋπολογισμός της νέας χιλιετίας. Είναι ο τελευταίος προϋπολογισμός συντασσόμενος στο εθνικό νόμισμα, στη δραχμή μας. Είναι κατά πάσα πιθανότητα και όπως ελπίζω ο τελευταίος προϋπολογισμός του ΠΑΣΟΚ.

Νομίζω ότι πρέπει να τον δούμε με ένα πνεύμα και μία ματιά μακροοικονομική, μακροπολιτική. Και τον έλεγχό μου εγώ, που έχω την τιμή να εισηγούμαι τις θέσεις της Νέας Δημοκρατίας σε αυτήν τη συζήτηση, θα τον εστιάσω όχι στους αριθμούς αλλά στις πολιτικές. Ποιες είναι αυτές που αποτυπώνονται, ποιες ήσαν αυτές που εξετελέσθησαν ή δεν εξετελέσθησαν.

Ζούμε στην εποχή της παγκοσμιοποίησης. Στην πιο μεγάλη, στην πιο διαρκή και στην πιο εκτεταμένη «μετάβαση» που γνώρισε ποτέ η ανθρωπότητα. Ίσως και στην πιο συναρπαστική. Γιατί ενώ ξέρουμε από που φεύγουμε και τι αφήνουμε πίσω μας, δεν γνωρίζουμε που πηγαίνουμε και τι θα συναντήσουμε μπροστά μας. Όπως λέει μια κινέζικη ιστοριούλα, που την προθέτει ο διάσημος Αμερικανός οικονομολόγος *Λέστερ Θάρου* στο βιβλίο του «*Το μέλλον του καπιταλισμού*»:

«Είμαστε σαν ένα ψάρι που πετάχτηκε έξω από το νερό και αναπηδά άγρια και απεγνωσμένα προσπαθώντας να γυρίσει πίσω. Σ' αυτή την κατάσταση, το ψάρι δεν ρωτά ποτέ πού θα το οδηγήσει το επόμενο μικρό ή μεγάλο άλμα. Νοιώθει μονάχα ότι η τωρινή κατάστασή του είναι ανυπόφορη και ότι πρέπει να προσπαθήσει κάτι άλλο».

Από τα όσα αφήνουμε πίσω, η ανθρωπότητα ολόκληρη, το πιο θεαματικό πολιτικά και οικονομικά είναι τα ερείπια του υπαρκτού σοσιαλισμού. Από τα όσα έχουμε μπροστά μας, αυτό που ζούμε είναι ο νικητής καπιταλισμός, χωρίς αντίπαλο πλέον, να μονομαχεί... με τον εαυτό του. Ή πιο δραματικά, σαν το ψάρι της ιστοριούλας μας που αναπηδά συνεχώς για να βρει τον δρόμο του και να επιστρέψει στο ποτάμι το οποίον άλλαξε κοίτη.

Η μονομαχία του καπιταλισμού... με τον εαυτό του ορίζεται ως ανταγωνισμός χωρίς όρια, με ορατές δια γυμνού οφθαλμού δύο τάσεις: την οικονομική αστάθεια και αβεβαιότητα από την μια και τη δημιουργία γιγαντιαίων μονοπωλίων από την άλλη.

Δεν θα σπεύσω σε αξιολόγηση αυτής της νέας συνθήκης. Αυτό είναι θέμα των φιλοσόφων και των θεολόγων της ηθικής, όπως ήταν και ο Άνταμ Σμίθ, ο ακαδημαϊκός πατέρας της οικονομίας της αγοράς. Θα σας ζητήσω όμως να δεχθείτε αυτό που οι πάντες συνομολογούν, ότι ένα τριπολικό οικονομικό σύστημα ανταγωνισμού και συνεργασίας ταυτόχρονα ανάμεσα στην Αμερική, στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ιαπωνία (ή στην Ασία ευρύτερα) θα πρέπει να συνθέτει τη νέα λειτουργική παγκόσμια οικονομία τις πρώτες δεκαετίες της τρίτης χιλιετίας. Σ' αυτή τη λειτουργική παγκόσμια οικονομία η αναζήτηση του στρατηγικού πλεονεκτήματος, του συγκριτικού πλεονεκτήματος, που έλεγε ο Ρικάρντο, θα προκύπτει μέσα από τη διαρκώς μεταβαλλόμενη αξία των συντελεστών της οικονομικής εξίσωσης: Φυσικοί πόροι, Κεφάλαιο, Τεχνολογία και Δεξιότητες-Γνώση. Η μεταβλητότητα αυτών των συντελεστών είναι εντυπωσιακή. Για παράδειγμα, οι **φυσικοί πόροι** φαίνεται ότι είχαν πάψει να αποτελούν βασική πηγή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος. Ωστόσο, ανακτούν μετά βεβαιότητα τη σημασία τους εν όψει των νέων δεδομένων στο παγκόσμιο οικοσύστημα. Ποιά θα είναι π.χ. η θέση, η οικονομική και η υπαρξιακή ακόμη, εκείνων των περιοχών του πλανήτη που θα στερηθούν των υδατινών πόρων στο άμεσο μέλλον; Άλλο παράδειγμα. Αν επιτευχθεί, όπως όλα δείχνουν, η μεγάλη συμφωνία με τη θέσπιση κανόνων στην παγκόσμια **κεφαλαιαγορά**, με πρώτον εκείνον της σταθερότητας των συναλλαγματικών ισοτιμιών και δεύτερον, αλλά όχι ήσσονος σημασίας, τον της εναρμονίσεως των επιτοκίων, ποια θα είναι τότε ή τύχη των «ραντιέρηδων» και των «σπεκουλαδόρων» που διακινούν σήμερα ιλιγγιώδη ποσά της τάξεως του ενός τρισεκατομμυρίου δολλαρίων ημερησίως; **Η τεχνολογία**, εξ άλλου,

φαίνεται να αποτελεί κοινό κτήμα για τους μεγάλους ανταγωνιστές. Είναι εντυπωσιακό ότι στις επτά βιομηχανίες-κλειδιά των επόμενων δεκαετιών, όπως είναι α) η μικροηλεκτρονική, β) η βιοτεχνολογία, γ) οι βιομηχανίες νέων υλικών, δ) οι βιομηχανίες της αεροναυπηγικής και διαστήματος, ε) οι τηλεπικοινωνίες, στ) η ρομποτική και οι εργαλειομηχανές και, τέλος, ζ) οι βιομηχανίες υπολογιστών και λογισμικού, επιδίδονται όλοι οι G7, οι 7 μεγάλοι. Όλοι αυτοί οι τομείς της προηγμένης τεχνολογίας στηρίζονται στη νοημοσύνη, **στη γνώση**, στη δεξιότητα, στην καινοτομία, στον **άνθρωπο** μ' ένα λόγο. Στον αιώνα που έρχεται, το συγκριτικό πλεονέκτημα θα προέλθει από τον **άνθρωπο**, τον πεπαιδευμένο, τον ασκημένο, τον εξειδικευμένο.

Αυτές είναι οι συνθήκες που επικρατούν στο «μεγαπεριβάλλον» σήμερα.

Παγκοσμιοποίηση και Ευρώπη

Η αυλαία της παγκοσμιοποίησης δεν άνοιξε από τη μια στιγμή στην άλλη. Υπήρξε το αποτέλεσμα μιας μακράς σύγκρουσης που διήρκεσε μισόν αιώνα. Το προεξάρχον στοιχείο στη σύγκρουση δεν ήταν η ρητορική περί ιδεολογίας ή η φιλολογία της προπαγάνδας, όπως φαίνονταν εκ πρώτης όψεως, αλλά οι **τεχνολογικές επιδόσεις** και η **προσαρμοστικότητα**. Εκεί η Δύση, η δημοκρατία, η ελευθερία, η ανοιχτή κοινωνία και η ιδιωτική πρωτοβουλία υπήρξε ακαταμάχητη. Στη συνισταμένη της οικονομικής εφαρμογής δύο συνιστώσες κυριάρχησαν ευεργετικά. Αφ' ενός το **υψηλό βιοτικό επίπεδο** του καταναλωτή και αφ' ετέρου οι **παραγωγικές δυνατότητες**.

Η Δύση δεν είναι ή καλύτερα δεν ήταν μόνον γεωγραφικός ορισμός. Ούτε φυλετικός. Ούτε ακόμη και πολιτισμικός. Ήταν, είναι καθαρά πολιτικός και οικονομικός ορισμός. Στην πολιτική του διάσταση, **δημοκρατία**. Στην οικονομική του, **οικονομία της αγοράς**. Γι' αυτό και περιλαμβάνει στο πλαίσió του τις ΗΠΑ, την Ιαπωνία και την Ευρώπη, δηλαδή χώρες από τρεις ηπείρους χωρίς να σημαίνει ότι και οι άλλες δύο ήπειροι δεν μετέχουν (η Ωκεανία στο μείζον και η Αφρική μερικώς) στον ορισμό και στην οικονομικο-πολιτική πραγματικότητα της Δύσης.

Η μεγαλύτερη θεσμική σύνταξη μιας πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικοπολιτισμικής οντότητας που έλαβε χώρα στα χρόνια της «προδικασίας» της παγκοσμιοποίησης, από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι σήμερα (και από τις μεγαλύτερες στη συνολική ιστορία της ανθρωπότητας) υπήρξε-είναι η **Ευρωπαϊκή Ένωση**. Και δεν είναι έτσι μόνον για τη γεωγραφική της έκταση ή τον πληθυσμό της, για τα οικονομικά της μεγέθη, όπως τον όγκο παραγωγής και κατανάλωσης ή το ύψος των εξαγωγών της, αλλά για την ποιοτική-ιστορική διάσταση του εγχειρήματος. Συνενώθηκαν σ' αυτή την υπερεθνική οντότητα λαοί και έθνη που εσφάζοντο μεταξύ τους επί αιώνες. Θυμίζω τον εκατονταετή (1339-1453) και τον τριακονταετή (1618-1648) πόλεμο, τους Ναπολεοντείους καθώς και τους δύο παγκόσμιους. Παρένθεση: Των ιστορικών δεδομένων ούτως εχόντων ποια είναι η επιστημονική αξία του επιχειρήματος, που προκαλεί την κοινή λογική και την Ιστορία, ότι η έννοια της Ευρώπης αρχίζει από τον Καρλομάγνο κάποτε το 800, που χρησιμοποιείται και ως χρονολογική αφετηρία για το λεγόμενο Μουσείο της Ευρώπης; Κλείνει η παρένθεση.

Και όμως το αίμα, τα μίση και οι εκδικήσεις από τους αιώνιους πολέμους δεν στάθηκαν ικανά να εμποδίσουν τη μεγάλη Ένωση. Υπερίσχυσε η λογική, η θέληση για ειρήνη και προ παντός η συνειδητοποίηση του γεγονότος ότι μονήρη τα έθνη-κράτη και κυρίως οι εθνικές οικονομίες της Δυτικής Ευρώπης δεν θα μπορούσαν όχι μόνον να διαπρέψουν, αλλά ούτε να υπάρξουν καν στις νέες συνθήκες που διαμορφώθηκαν μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο.

Ελλάς και Ευρωπαϊκή Ένωση - ONE

Γι' αυτό είναι ιστορικής σημασίας η επιλογή του Κωνσταντίνου Καραμανλή να προχωρήσει αρχικά στη σύνδεση της Ελλάδος με τη μικρή ΕΟΚ των έξι, το 1961, και να την καταστήσει με τη δική του προσωπική και αποφασιστική συμβολή το δέκατο πλήρες μέλος το 1979, στις 28.5.79 για την ακρίβεια. Το αίσθημα της δικαιοσύνης και όχι ο κομματικός εγωισμός μάς υποχρεώνει να επικαλεσθούμε την ιστορική μνήμη και να θυμηθούμε στάσεις και συμπεριφορές προσώπων και κομμάτων. Δεν προερχόμαστε και δεν βρισκόμαστε σ' αυτή την Εθνοσυνέλευση από παρθενογενέσεις. Όλοι έχουμε την ιστορία μας. Το ΠΑΣΟΚ τότε πολέμησε την ένταξη. Απεδοκίμαζε με κάθε δυνατό τρόπο και σαρκασμό το παιδαγωγικού κυρίως χαρακτήρα μήνυμα του Καραμανλή: «ανήκομεν εις την Δύσιν». Και φυσικά δεν σβήνεται εύκολα από τ' αυτιά μας η «πολεμική ιαχή» της εποχής «ΕΟΚ και ΝΑΤΟ το ίδιο συνδικάτο». Όμως η Ιστορία εκδικείται. Και τα σκληρά realia της ζωής υπεχρέωσαν το ΠΑΣΟΚ να προσαρμοσθεί. Ευτυχώς. Αλλά και στο μεγάλο βήμα για την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση που έλαβε χώρα στο Μάαστριχτ, πάλι η ΝΔ

μάχεται, ως Κυβέρνηση του Κων/νου Μητσοτάκη, συμβάλλει θετικά στην Ευρωπαϊκή υπόθεση και υπογράφει την ιδρυτική πράξη για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, στην οποία την ένταξη της χώρας σήμερα επιδιώκουμε πάση δυνάμει. Η ένταξη στην ΟΝΕ είναι η μεγάλη επίκαιρη εθνικοπολιτική μας επιδίωξη. Είπαμε, δεν παρήχθη εν κενώ. Κατάγεται από τη συμφωνία εντάξεως που υπεγράφη εδώ, στο Ζάμπειο, και από το ανοήτως και αδίκως κατασυκοφαντημένο Μάαστριχτ. Ορίζουμε την οικονομική και πολιτική μας, της ΝΔ, σκέψη, σχεδίαση, προγραμματική δέσμευση και πράξη ως έμπρακτη θετική συμβολή προς αυτή τη μεγάλη εθνικοπολιτική επιδίωξη. Γιατί είμαστε το κόμμα των μεγάλων πολιτικών επιλογών και της εθνικής ευθύνης.

Από το 1994 μέχρι σήμερα και από τη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης η ΝΔ συμβάλλει θετικά προς την κατεύθυνση του μεγάλου αυτού στόχου. Εγκαλούμε στο σημείο αυτό την Κυβέρνηση διότι δεν αξιοποίησε στο βαθμό που θα έπρεπε αυτή τη θετική γνώμη και συμβολή της ΝΔ. Σας προτρέπαμε, σας σπρώχναμε, θα λέγαμε, επίμονα να κινηθείτε με πιο αποφασιστικά βήματα προς την κατεύθυνση της εξυγίανσης των δαπανών και τη συνολική διαμόρφωση συνθηκών ωρίμανσης της Εθνικής Οικονομίας για την ένταξη. Ενδεικτικά σας θυμίζουμε τη στήριξη που παρείχαμε, ως οφείλαμε άλλωστε, στο νόμισμα και την ενθάρρυνση στον τομέα των αποκρατικοποιήσεων. Οφείλατε και σεις, με δεδομένη τη δική μας υπεύθυνη στάση, ως μετανοήσαντες, ως λογικευθέντες επί τέλους, υποτίθεται, να προχωρήσετε με πιο αποφασιστικά και ουσιαστικά βήματα προς την αναδιάρθρωση της Εθνικής οικονομίας, στο σύνολό της και όχι μόνον στη λογιστική

πλήρωση και τήρηση των ονομαστικών κριτηρίων. Εσείς εκωφεύσατε. Και χάσατε, έχασε η χώρα πολύτιμο χρόνο. Ξοδεύσατε τον καιρό σας, τον πολύτιμο χρόνο, με το πως θα τα βρείτε με τους κρατικοδίαιτους συνδικαλιστές σας, τον κομματικό σας στρατό. Θλιβερά παραδείγματα της πολιτικής σας αποτελούν το δράμα της ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ, οι Αστικές συγκοινωνίες των Αθηνών, οι πολυδάπανες ΔΕΚΟ και ούτω καθεξής. Ακόμη ηχούν στα αυτιά μας οι αναλυτικές εμπειριστατωμένες προτάσεις του Προέδρου της Νέας Δημοκρατίας, απ' αυτήν τη θέση, του Κώστα Καραμανλή, για την Ολυμπιακή και τις άλλες μονάδες και για την Ιονική. Υπεύθυνες θέσεις, σαν να ήταν οικονομικός σας σύμβουλος. Τώρα παρακολουθείτε το δράμα της Ολυμπιακής. Είδαμε την επώδυνη παλινωδία, με κόστος στις αστικές συγκοινωνίες. Είδαμε την επανακρατικοποίηση αστικών συγκοινωνιών και του "OLYMPIC CATERING", το οποίο στη συνέχεια μετοχοποιείται και ιδιωτικοποιείται. Αυτά έχουν κόστος καταγεγραμμένο για την εθνική οικονομία. Και ενώ έπρεπε η χώρα να μετείχε στην ONE από την πρώτη ώρα (1-1-1999), με αποκλειστικά δική σας ευθύνη, είμαστε η μόνη χώρα από τις 15 (οι τρεις εξ αυτών του βορρά, Αγγλία, Σουηδία, Δανία, δεν μετέχουν με δική τους επιλογή) που χωρίς τη θέλησή της είναι εκτός.

Συνεπώς, μόνον ως μικρόψυχη και κακόβουλη μπορεί να θεωρηθεί η όποια κριτική ασκείται αδικώς από την κυβέρνηση και το κόμμα του ΠΑΣΟΚ προς τη ΝΔ, όσον αφορά την υπόθεση της ONE. Λέτε χαρακτηριστικά, όταν ασκεί κριτική η ΝΔ επί της οικονομικής πολιτικής μιλώντας για την πραγματική εικόνα της οικονομίας, ότι βλάπτει την υπόθεση της ένταξης. Αυτό είναι απαράδεκτο να λέγεται εν όψει των όσων σας εξέθεσα

ήδη. Δεν θα γίνει η ένταξη φίμωτρο αυτολογοκρισίας για μας. Αποτελεί ύβριν, με την αρχαιοελληνική σημασία του όρου, η προσπάθεια του ΠΑΣΟΚ να εμφανίσει τη ΝΔ ως καθ' οιονδήποτε τρόπον αντιτιθέμενη ή ακόμη χειρότερα ως θέτουσα προσκόμματα στην ένταξη.

Η ένταξη της χώρας στην ONE επιτυγχάνεται με τις θυσίες του Ελληνικού λαού και με τη θετική συμβολή της αξιωματικής αλλά και της ελάσσονος εν πολλοίς αντιπολίτευσης. Και είναι απορίας άξιον πώς και γιατί εμφανίζει η Κυβέρνηση αυτήν τη βέβαιη προοπτική της εντάξεώς μας στην ONE ως κάτι αβέβαιο και ετοιμόρροπο. Γιατί αν αυτή η στάση της είναι μέρος ενός σχεδίου για ακριβή πολιτική εξαργύρωση του επιτεύγματος, κάτι τέτοιο μόνον έλλειψη σοβαρότητας εκ μέρους της κυβερνήσεως αποδεικνύει. Εμείς, επαναλαμβάνω, στηρίζουμε την πολιτική ένταξης της χώρας μας στην ONE και θέλουμε να ισχύσουν μόνον τα οικονομικά κριτήρια, έστω και ονομαστικά, έστω και με «τη δημιουργική λογιστική», γιατί γνωρίζουμε καλά πως αν αδυνατίσουν τα οικονομικά κριτήρια, τότε θα επιστρατευθούν τα πολιτικά επιχειρήματα. Κάτι που το απευχόμαστε, μολονότι φοβούμαστε ότι μπορεί ήδη να συμβαίνει, γιατί τότε η εξίσωση θα μετατραπεί σε ανισότητα εις βάρος μας. Οι εταίροι μας, αν χρειασθεί να κάμουν αβαρία, θα την εξαργυρώσουν ακριβά.

Η θεληματικότητά μας και η συνολική θετική συνδρομή μας στη μεγάλη υπόθεση της εντάξεως της χώρας στην ONE δεν θα μας αποτρέψουν ωστόσο να ασκήσουμε την οφειλόμενη κριτική και τον επιβαλλόμενο έλεγχο στην επί μέρους άσκηση της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης. Η συναίνεσή μας δεν είναι *carte blanche*. Εν λευκώ εξουσιοδοτήσεις δεν υπάρχουν στην

Δημοκρατία. Στις Δημοκρατίες υπάρχει το λεγόμενο σύστημα ελέγχου και ισορροπίας. Αυτό τις χαρακτηρίζει και αυτό προσδίδει σ' αυτές μια ποιοτική υπεροχή έναντι των άλλων πολιτευμάτων.

Προχωρείτε ακόμη στην ανάπτυξη μιας εκτεταμένης φιλολογίας που λέει ότι θα χαλάσει το πολιτικό και οικονομικό κλίμα, θα διαταραχθεί η πορεία προς την ΟΝΕ, θα αποτελούν έγκλημα καθοσιώσεως και ιεροσυλία οι ενδεχόμενες πρόωρες εκλογές. Με ευθύτητα σας τονίζουμε ότι τίποτα δεν ταρασσεται, τίποτα δεν απειλεί την πορεία της χώρας, με τις πρόωρες εκλογές. Γιατί είμαστε στον ίδιο με σας και ενδελεχέστερο βαθμό υπέρ της ΟΝΕ. Για μας η υπόθεση της ΟΝΕ αρχίζει και κρίνεται μετά την ΟΝΕ.

Διακυβέρνηση από τη ΝΔ (1990-1993)

Επειδή πολύς λόγος γίνεται για την τριετία διακυβερνήσεως της χώρας από τη ΝΔ, 1990-1993, για την αποκατάσταση των πραγμάτων και της ιστορικής αλήθειας, είμαι υποχρεωμένος να κάμω ορισμένες απλές παρατηρήσεις:

Πρώτη, τα 3 χρόνια της ΝΔ δεν μπορούν να εξισωθούν με τίποτα και για κανένα λόγο με τα 16 χρόνια του ΠΑΣΟΚ. Είναι πρόκληση, όταν επιχειρείται, κατά της κοινής λογικής.

Δεύτερη, ως άλλοθι, ατυχέστατο, της αποτυχίας του ΠΑΣΟΚ επιστρατεύεται. Ή ως σημείο αναφοράς, παρά το γεγονός ότι πρόκειται για ανόμοια πράγματα και μη συγκρίσιμα στοιχεία, για να μεταμορφωθούν έτσι και

παρουσιασθούν οι μικρές έστω επιτυχίες σε θριαμβικές δήθεν επιδόσεις. Είναι η μακρά και συκοφαντική προέκταση της «καμμένης γης» του 1981. Όμως εκείνη η «καμμένη γη» του 1981 θυμίζω ότι πληρούσε αγόγγυστα όλα τα κριτήρια του Μάαστριχτ, τα οποία αγωνίζεται αγχωδώς να πληρώσει σήμερα η χώρα, έπειτα από τόσα χρόνια και έπειτα από τόσες θυσίες!

Τρίτη, για την ουσιαστική σύγκριση, πάντως, επικαλούμαι δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα. Πρώτο, το δημόσιο χρέος. Η μεγάλη αγωνία για το δημόσιο χρέος κατάγεται, χρονολογείται από την πρώτη οκταετία του ΠΑΣΟΚ. Το δημόσιο χρέος από συστάσεως του νέου Ελληνικού κράτους μέχρι το 1980 ανήρχετο συνολικά στο ταπεινό ποσόν των 675 δις. Το 1989 ανέβηκε στα 7,6 τρις. Δηλαδή μέσα σε 8 χρόνια ακριβώς υπερδεκαπλασιάστηκε. Αλλά και για την αύξηση του δημόσιου χρέους κατά την τριετία 1990-1993 επιβάλλεται να εξηγηθούμε. Δεν αυξήθηκε το χρέος από υπαιτιότητα και κακοδιαχείριση των οικονομικών της ΝΔ, που διεκρίνετο άλλωστε από πνεύμα νοικοκυροσύνης και σφιγχτής οικονομικής πολιτικής, αλλά, πρώτον, διότι η εξυπηρέτησή του είχε μετατεθεί από τις προηγούμενες χρήσεις για τότε (1990-1993), οπότε εξέπνεαν οι περίοδοι χάριτος των υπέρογκων δανείων που είχαν την προηγούμενη οκταετία συναφθεί και είχαν χρησιμοποιηθεί μάλιστα για καταναλωτικές δαπάνες. Και δεύτερον, διότι υπήρχε πρόσθετο χρέος που απεκρύπτετο, προερχόμενο κυρίως από καταπίπτουσες εγγυήσεις, το οποίο ανεκάλυψε και κατέγραψε η κυβέρνηση της ΝΔ, αποτυπώνουσα έτσι, ως όφειλε, την πραγματική κατάσταση. Δεν ήταν λοιπόν ούτε από το πουθενά, ούτε μια αιφνιδιαστική εικόνα, το μέγεθος του

δημοσίου χρέους του 1993. Ήταν η «προϊκα» της φοβερής δεκαετίας του '80. «Προϊκα» όχι μόνον για τις επόμενες χρήσεις, αλλά για τις επόμενες γενιές. Αφιερωμένη ολοκληρωτικά και ιστορικά στο ΠΑΣΟΚ της πρώτης οκταετίας.

Δεύτερο παράδειγμα, η εξέλιξη των δαπανών του δημόσιου τομέα. Το 1980, παρά την ήδη βεβαρυμμένη κατάσταση, το ύψος των δαπανών του ευρύτερου δημόσιου τομέα ως ποσοστόν επί του ΑΕΠ ήταν 38,85%. Το 1990 οι δημόσιες δαπάνες εκτινάχθηκαν στο ύψος του 66,26%. Σχεδόν εδιπλασιάσθηκαν. Και το 1996 τα πράγματα επιδεινώθηκαν ακόμη περαιτέρω. Τις βλέπουμε να κατέχουν το εφιαλτικό ποσοστό του 79,14%. Από τότε μέχρι σήμερα δεν γνωρίζουμε την τύχη τους. Γιατί η κυβέρνηση προτίμησε να μην αναγράφει τα στοιχεία στους προϋπολογισμούς του κράτους. Οι ΔΕΚΟ σήμερα δεν συντάσσουν καν ισολογισμούς και απολογισμούς. Η κυβέρνηση διορίζει τις διοικήσεις των ΔΕΚΟ, οι ΔΕΚΟ κάνουν ό,τι θέλουν, με την ανοχή φυσικά και την ευθύνη της Κυβερνήσεως, και η διαχείρισή τους είναι στο απυρόβλητο, εκτός δημοσίου λογιστικού. Αυτά για την αποκατάσταση των πραγμάτων, που έχει φυσικά την ηθική και πολιτική της σημασία.

Απολογισμός 1998

Πριν εισέλθουμε στην περιγραφή και αξιολόγηση των χαρακτηριστικών του νέου προϋπολογισμού ας εξετάσουμε δι' ολίγων τα δεδομένα που προκύπτουν από τον απολογισμό του 1998 τον οποίο καλούμεθα σήμερα να ψηφίσουμε. Είναι εντυπωσιακός και παραστατικός ο

τίτλος σε σχετική ανάλυση του ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ που λέει: «Οι απολογισμοί χλευάζουν όλους τους προϋπολογισμούς». Και τα πράγματα τον δικαιολογούν απόλυτα. Γιατί ενώ για το 1998 ανεγράφετο πρόβλεψη εσόδων του τακτικού προϋπολογισμού το ποσόν των 9.376 δισ., και εγένετο εκτίμηση πραγματοποιήσεων για 9.450 δισ., τελικά στον απολογισμό εσόδων 1998 κατέληγε το ποσόν των 8.590 δισ. Δηλαδή, άνοιγμα εσόδων τακτικού προϋπολογισμού 786 δισ. δρχ.

Με τα ίδια δεδομένα (πρόβλεψη, εκτίμηση πραγματοποιήσεων, τελικές πραγματοποιήσεις) η υπέρβαση των δαπανών για το 1998 ανήλθε στα 214 δισ. δρχ. Συνεπώς οι προβλέψεις εσόδων-δαπανών του 1998 έπεσαν έξω κατά 1 τρισεκατομμύριο συνολικά. Των πραγμάτων ούτως εχόντων, με ποια αξιοπιστία αποτυπώνονται προβλέψεις και εκτιμήσεις πραγματοποιήσεων στους προϋπολογισμούς; Και στον φετινό;

Προϋπολογισμός 2000

Ο προϋπολογισμός που συζητούμε εμφανίζει μια παράξενη συνέπεια. Την αναγνωρίζω. Και έγκειται στο ότι, όπως στην οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης τα τελευταία χρόνια μονοδιάστατα εδόθη έμφαση στο πώς θα επιτευχθεί η ονομαστική σύγκλιση και στο πώς θα εξασφαλισθεί η πλήρωση των κριτηρίων, έτσι γίνεται και στον προϋπολογισμό του 2000. Δεν πρόκειται για χάραξη πολιτικών η οποία να κατοχυρώνεται από τις προβλέψεις του προϋπολογισμού. Πρόκειται μάλλον για ένα σκιαγράφημα λογιστικών εγγραφών που απεικονίζουν

έστω την πλήρωση των κριτηρίων. Δεν θα διαφωνήσουμε. Αξίζει τον κόπο.

Χαρακτηρίζεται αυτός ο προϋπολογισμός από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας ως ενταξιακός. Πάλι δεν θα διαφωνήσουμε. Αλλά είναι *suí generis* ενταξιακός. Με τις υποθέσεις που θέτει και τις προβλέψεις που κάνει φαίνεται πως δεν είναι **ενιαύσιος**, είναι **στιγμιαίος**. Λαχανιασμένη η εθνική οικονομία φθάνει το πολύ μέχρι την ορατής ένταξης, ίσως - ακόμα χειρότερα - μέχρι των ώρα των πρόωρων εκλογών. Επιδεικνύει μια αδιαφορία που εκπλήττει εντυπωσιακά για την όλη οικονομική λειτουργία του 2000. Παράδειγμα, η παντελής αγνόηση των αναμενομένων πληθωριστικών πιέσεων του Φθινοπώρου του 2000, λόγω μεταβολής των παραδοχών εκ της επιδεινώσεως της διεθνούς συγκυρίας.

Παρά ταύτα εκτιμούμε ότι ο ενταξιακός χαρακτήρας υπάρχει. Μπορούμε να σας επαινέσουμε γι' αυτό. Δεν έχουμε την μικροψυχία εμείς να κρατούμε επιφυλάξεις για επιτεύγματα, εντός ή εκτός εισαγωγικών, που οδηγούν σ' ένα μεγάλο στόχο. Μπορούμε να σας δώσουμε τα εύσημα που σας ανήκουν για το δημόσιο έλλειμμα, το δημόσιο χρέος, τον πληθωρισμό. Ταυτόχρονα σημειώνουμε απλά πως όλα τα προηγούμενα χρόνια, 1998 και 1999 κυρίως, δεν είχατε οικονομική πολιτική ουσίας και προοπτικής. Πρέπει να πείτε κάποτε, όχι αυτάρεσκα και βοναπαρτικά, ότι εφαρμόσατε οικονομική πολιτική. Εγώ σας προκαλώ για τον ίδιο τον πληθωρισμό, που μπορεί να θεωρηθεί *magnum opus*. Και λέμε να περάσουμε και τον κάβο του χειμώνα και του Φεβρουαρίου. Μιλήστε όμως ότι είχατε την τύχη να έχετε μηδενικό ή αρνητικό εισαγόμενο πληθωρισμό όλα αυτά τα χρόνια. Μιλήστε ότι

απολαύσατε δύο διεθνών συγκυριών επιτόκια και πετρέλαιο. Και όσον αφορά το εσωτερικό, μιλήστε ότι ήταν η σκληρή δραχμή και η αδυσώπητη εισοδηματική πολιτική. Δηλαδή ο λαός. Η σκληρή δραχμή στη γραμμή ότι είχε καχεξία η οικονομία – γιατί η σκληρή δραχμή επέφερε την καχεξία – και η εισοδηματική πολιτική «πλήρωνε λαέ» για την ένταξη, να κρατήσουμε τον πληθωρισμό. Μιλήστε τα αυτά, θα είναι πιο τίμιος και δίκαιος ο λόγος. Ποια πολιτική. Εφαρμόσατε μια ρουτινιάρικη διαχειριστική πολιτική. Το ίδιο διαγράφεται και στον προϋπολογισμό του 2000. Γιατί το λέω αυτό; Γιατί ας δούμε ποια είναι τα καίρια, τα εφιαλτικά, θα έλεγα, προβλήματα του τόπου σήμερα. Προβλήματα υπαρξιακής τάξεως. Αυτά είναι: Το **δημογραφικό, η απερίμωση της υπαίθρου και η ανεργία**. Σ' αυτά απέναντι θα έπρεπε να είχε πάρει θέση η Κυβέρνηση, η Πολιτεία. Επ' αυτών θα έπρεπε στους προηγούμενους και στον φετινό προϋπολογισμό να είχαν αποτυπωθεί πολιτικές και προοπτικές για το 2001 και το 2002. Δυστυχώς και ο προϋπολογισμός του 2000 δεν τα αντιμετωπίζει. Δεν τα αγγίζει καν.

Από τις πρώτες πράξεις σας, για παράδειγμα, ενθυμούμαι ότι κόψατε τη σύνταξη της πολύτεκνης μητέρας. Και λέγατε εδώ δημοκοπόντας «θέλουμε να είναι η πολύτεκνη που έχει ανάγκη τα λεφτά και όχι μια γριά συνταξιούχο κλπ.». Ρωτούσαμε εμείς απλά: Από αυτήν την πράξη η εκταμίευση, για τον καλό σκοπό της πολύτεκνης μητέρας, είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη; Ήταν μικρότερη. Κάνατε δηλαδή, οικονομία από την οικογένεια. Δηλαδή αδιαφορούσατε για την πολιτική, η οποία είχε εθνική σημασία και κοινωνική διάσταση.

Γενική εικόνα του Προϋπολογισμού

Η γενική εικόνα (ΕΣΟΔΑ-ΔΑΠΑΝΕΣ-ΕΛΛΕΙΜΜΑ) του προϋπολογισμού 2000 έχει ως εξής:

Τα αριθμητικά μεγέθη του προϋπολογισμού δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερες εκπλήξεις αν εξαιρέσει κανείς τα διάφορα λογιστικά «τρικ» που χρησιμοποιούνται για την ωραιοποίησή τους.

ΕΣΟΔΑ

Άμεσοι Φόροι	3.690 δισ. δρχ.
<u>Έμμεσοι Φόροι</u>	<u>6.246</u> δισ. δρχ.
Σύνολο	9.936 δισ. δρχ.

Μείον οι αποδιδόμενοι φόροι 1.138 δισ. δρχ.

Καθαρά φορολ. Έσοδα του Δημοσίου 8.798 δισ. δρχ.

Συν τα μη φορολογικά έσοδα 1.019 δισ. δρχ.
9.817 δισ. δρχ.

Έσοδα ΠΔΕ 1.160 δισ. δρχ.
Σύνολο εσόδων Τ.Π.+ΠΔΕ 10.977 δισ. δρχ.

ΔΑΠΑΝΕΣ

Δαπάνες Τ.Π.	10.482 δισ. δρχ.
<u>Δαπάνες Π.Δ.Ε.</u>	<u>2.400</u> δισ. δρχ.
Σύνολο δαπανών Τ.Π.+ΠΔΕ	12.882 δισ. δρχ.

Επομένως το έλλειμμα διαμορφώνεται στα 1.905 δισ. δρχ. και όχι στα 1.235 δισ. όπως αναφέρεται στον προϋπολογισμό. Δεν είναι επιτρεπτό να εμφανίζονται σαν φορολογικά έσοδα οι αποδιδόμενοι στους τρίτους φόροι και να αφαιρούνται μετά από τον προσδιορισμό του ελλείμματος της Κεντρικής Κυβέρνησης. Ας είναι.

Έτσι, τα συνολικά έσοδα του προϋπολογισμού για το 2000 παρουσιάζουν αύξηση 5,8% σε σύγκριση με αυτά του 1999, ενώ οι δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού, οι καθαρά πρωτογενείς δαπάνες, παρουσιάζουν αύξηση 6,7%. Και εδώ ακριβώς πρέπει να επισημανθεί ότι δεν υπήρξε καμιά προσπάθεια συγκράτησης των δαπανών. Εξάλλου, αύξηση κατά 20,3% παρουσιάζουν και οι δαπάνες για χρεολύσια (και για την ενίσχυση των σεισμοπαθών). Οι δαπάνες για χρεολύσια σε 4.042,2 δισ. δρχ. Το τελικό έλλειμμα του νέου προϋπολογισμού θα φτάσει τα 5.947,2 δισ. δρχ. (4.042,2+1.905). Οι οικονομικές ενισχύσεις των σεισμοπαθών προϋπολογίζονται σε 40 δισ. δρχ. για το έτος 2000. Διερωτώμαι, τι μπορεί να αντιπροσωπεύει το κονδύλι των 40 δισ., έστω και ως ποσόν ενός από τα 3 ή 4 έτη στα οποία θα κατανεμηθεί το βάρος του κόστους αποκατάστασης των ζημιών από τους σεισμούς, το οποίον κατά τους μετριότερους υπολογισμούς και καθ' ομολογίαν της Κυβέρνησης υπερβαίνει το ένα τρισεκατομμύριο; Μια και μιλάμε για τον φοβερό σεισμό της 7 Σεπτεμβρίου 1999, θέλω να πω ότι η Κυβέρνηση καλόν είναι να μην μετατρέπει τον βαθύτατο πόνο των σεισμοπαθών σε ευκαιρία για «σού» και εκλογικό μικρεμπόριο. Ας κοιτάξει με σοβαρότητα το πρόβλημα της στέγασης (προσωρινής και οριστικής) των αστέγων. Είναι απαράδεκτο π.χ. να επιβαρύνει την ενίσχυση των εξωπραγματικά χαμηλών 130.000 ανά τ.μ. που δίνει με ΦΠΑ 18%, με 14%

εισφορά ΙΚΑ και με 8% για το κόστος της οικοδομικής άδειας. Μετά από όλα αυτά τί μένει; Πού είναι η βοήθεια;

Στον προϋπολογισμό του 2000 ειδικότερα παρατηρούμε:

Αύξηση των φορολογικών εσόδων

Η κατά 505 δισ. αύξηση των φορολογικών εσόδων αποτελεί «το τελευταίο άχυρο που σπάει την πλάτη της καμήλας». Και παρά τους εξωραϊσμούς, δεν παύει να πέφτει στις πλάτες του Έλληνα φορολογούμενου. Έχει εξαντληθεί η φοροδοτική ικανότητα του Έλληνα. Δεν αντέχουν άλλο οι πολίτες την εξακολουθητική φορολογική επιδρομή.

Συγκεκριμένα, οι προεκλογικές παροχές του «πακέτου Σημίτη» στον τομέα της άμεσης φορολογίας απεικονίζονται στο νέο προϋπολογισμό στο ύψος των 130 περίπου δισ. δραχμών.

Η άμεση φορολογία παραμένει στα ίδια επίπεδα: 3.695 δισ. το 1999 και 3.690 δισ. το 2000. Όμως η έμμεση φορολογία παρουσιάζει σοβαρή αύξηση από 5.736,5 δισ. το 1999 σε 6.246 δισ. το 2000, δηλαδή ποσοστό αύξησης 8,9% που υπερκαλύπτει την αύξηση του ΑΕΠ και του αναμενόμενου πληθωρισμού.

Έτσι η χρόνια ανορθόδοξη σχέση άμεσης προς έμμεση φορολογία παρουσιάζει περαιτέρω επιδείνωση. Η μετακύλιση φορολογικών βαρών από την άμεση στην έμμεση φορολογία, με βάση τη σημερινή συγκυρία της πολύχρονης λιτότητας και της αυξημένης ανεργίας, είναι

κοινωνικά άδικη και αποτελεί βαρύτατο σφάλμα. Η κυβέρνηση έπρεπε να επιδιώξει ακριβώς το αντίθετο.

Το συνολικό φορολογικό βάρος όπως είπαμε αυξάνει με το νέο προϋπολογισμό κατά 505 δις. δραχμές και όλο αυτό το πρόσθετο βάρος πέφτει στην έμμεση φορολογία και ειδικότερα στους φόρους συναλλαγών (ΦΠΑ και φόρος συναλλαγών ΧΑΑ). Όσον αφορά τον ΦΠΑ η πρόβλεψη μπορεί να θεωρηθεί εφικτή. Η πρόβλεψη όμως των 607 δις. από τη φορολογία των συναλλαγών στο Χρηματιστήριο θεωρείται υπερβολική. Γιατί προϋποθέτει τζίρο 400 περίπου δις. για κάθε εργάσιμη ημέρα.

Επιβάλατε τα τελευταία πέντε χρόνια 85 νέους φόρους. Ψηφίσατε 18 φορολογικούς νόμους εισπρακτικού χαρακτήρα, ενώ δήλωνε ο πρωθυπουργός το 1996 στις εκλογές «κανένας νέος φόρος» και άλλα παρόμοια... κατοχυρωτικά της πολιτικής αξιοπιστίας! Την τελευταία εξαετία η μέση Ελληνική οικογένεια υπέστη μια ετήσια επιβάρυνση της τάξεως του 1.350.000 δραχμών. Πολυνομία, φορολογική αταξία, ασάφεια και αβεβαιότητα, αιφνιδιασμός, μεροληψία χαριστική υπέρ των δυνατών είναι τα χαρακτηριστικά της φορολογικής σας πολιτικής. Η χώρα χρειάζεται ένα εκσυγχρονισμένο φορολογικό σύστημα που θα διαθέτει διάρκεια, σταθερότητα και συνέπεια. Και θα παρέχει πραγματική φορολογική ανακούφιση στους αδύνατους. Αυτό θα πράξουμε. Εσείς αφιερώνετε πολλές αυτάρεσκες παραγράφους στο Κεφάλαιο 4 της Εισηγητικής Έκθεσης για να περιγράψετε τα μέτρα εκσυγχρονισμού για την εκτέλεση του προϋπολογισμού εσόδων, περιλαμβανομένου φυσικά και του ΟΠΣ TAXIS. Εγώ έχω μία λέξη μόνον να πω. Καλώς προχωρείτε. Αλλά βραδέως. Το TAXIS

καρκινοβατεί. Έχει γίνει σαν το γεφύρι της Άρτας, καταγγέλλουν οι δικοί σας συνδικαλιστές. Και μια συναφής λεπτομέρεια που αξίζει τον κόπο. Τραγική ή μάλλον ιλαροτραγική λεπτομέρεια.

Ο φορολογούμενος πολίτης Μανώλης Γεώργιος του Κων/νου, κάτοικος Αθηνών, οδός Μ. Κόρακα 37, με ΑΦΜ 007520470, έλαβε την 1/11/99 μέσω TAXIS από το δικαστικό τμήμα της ΙΓ ΔΟΥ Αθηνών, ατομική ειδοποίηση ληξιπροθέσμων χρεών, ή αλλιώς ειδοποίηση προ κατάσχεσης, για ληξιπρόθεσμο χρέος μιας (1) δραχμής συν προσαυξήσεις μιας (1) δραχμής και για σύνολο απαιτητό δύο (2) δραχμών. Τα σχόλια δικά σας.

Αλλά σημειώνω ότι εκτός από το κατασχετήριο της μιας δραχμής, εδώ σ' αυτήν τη Βουλή, έφερε νόμο η Κυβέρνηση που έκανε φορολογικές ρυθμίσεις για μη καταβληθέντα ΦΠΑ για τους δυνατούς και έκανε ρυθμίσεις για απαλλαγή οφειλών στα ασφαλιστικά ταμεία. Προσφάτως. Και στον πολίτη φορολογούμενο στέλνει το κατασχετήριο για το χρέος των δύο (2) δραχμών!

Αύξηση των δημοσίων δαπανών

Εδώ φαίνεται η αδυναμία, η μεγάλη ολιγωρία και η υστέρηση στην οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης. Ενώ θα έπρεπε να υπάρχει δραστική περικοπή των δημοσίων δαπανών έχουμε και φέτος αύξηση των πρωτογενών δαπανών του τακτικού προϋπολογισμού. Προβλέπεται να αυξηθούν κατά 460 δισ. περίπου, και σε ποσοστό επί του ΑΕΠ 20,75 %. Τίποτα δεν μας πείθει ότι δεν θα έχουμε, όπως στον απολογισμό του 1998 που

ήδη αναφέραμε ή στις εκτιμήσεις πραγματοποιήσεων του 1999, και πάλι μία υπέρβαση των πρωτογενών δαπανών του 2000, υπολογιζομένη μάλιστα πλέον των 200 δισ. **Το σπάταλο κράτος το ΠΑΣΟΚ συνεχίζει ακάθεκτο το δρόμο του.** Όμως έτσι σύγκλιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν γίνεται. Ούτε εκσυγχρονισμός. Απαιτείται εξορθολογισμός των δαπανών. Όσοι προσπάθησαν να πετύχουν εξυγίανση και σταθεροποίηση της οικονομίας με την αύξηση των εσόδων και τη φορολογική επιβάρυνση, χωρίς να θίγουν, χωρίς να μειώνουν τις δαπάνες, χωρίς εξορθολογισμό των δαπανών, απέτυχαν. Και επιδείνωσαν τα πράγματα. Γιατί οι δημόσιες δαπάνες φράζουν το δρόμο προς την ανάπτυξη. Γιατί η ικμάδα όλη του όποιου εθνικού πλούτου προσφέρεται βορά στο κράτος Λεβιάθαν.

Δημόσιο Χρέος : Η αδιέξοδη Οικονομία

Και φέτος έχουμε αύξηση του δημοσίου χρέους της τάξεως των 2 τρισ. 682 δισ. και ως ποσοστό επί του ΑΕΠ 115,4%. Μετά την αφαίρεση του περιφημου ενδοκυβερνητικού χρέους για τον κατά Μάαστριχτ υπολογισμό, η πρόβλεψη του 2000 είναι 103,9%. Αξιοσημείωτο τυγχάνει το γεγονός ότι ενώ η διαφορά του ενδοκυβερνητικού χρέους, μεταξύ προβλέψεων 1999 και εκτελέσεως 1998, που ήταν 394 δισ., θα έπρεπε να βαίνει μειούμενη, βλέπουμε στην αποτύπωση προβλέψεων 2000 και εκτιμήσεων 1999 μια δραματική αύξηση της τάξεως των 536 δισ. Οι πάντες γνωρίζουν όμως ότι το ενδοκυβερνητικό χρέος είναι υπαρκτό και αποτελεί πραγματικό βάρος στα δημοσιονομικά μιας χώρας έστω και αν λογιστικώς και για τον υπολογισμό των όρων του Μάαστριχτ εκπίπτει. **Η αύξηση του**

δημόσιου χρέους και μάλιστα με κεφαλαιοποιούμενους τόκους που μετακυλίνουν στις επόμενες χρήσεις και στις επόμενες γενιές αποτελεί δυναμίτιδα στα θεμέλια της εθνικής οικονομίας. Ήδη μέχρι σήμερα έχουν μεταφερθεί απλήρωτοι τόκοι 1.800 δις. σε μελλοντικές χρήσεις. Το 1993 ο Ανδρέας Παπανδρέου από το βήμα αυτό είχε χαρακτηρίσει με δραματικό τόνο το δημόσιο χρέος ως τον ύστατο κίνδυνο που απειλούσε να εξαφανίσει τη χώρα, εάν αυτή δεν προλάβαινε να το εξαφανίσει. Σήμερα, έξι χρόνια μετά, το δημόσιο χρέος εξακολουθεί να μεγαλώνει απειλητικά.

Και πώς νοείται ύστερα από πρωτογενή πλεονάσματα, όπως ισχυρίζεται η Κυβέρνηση, ύστερα από έσοδα από αποκρατικοποιήσεις-μετοχοποιήσεις να έχουμε αύξηση του δημοσίου χρέους; Τί είδους οικονομική πολιτική είναι αυτή; Γιατί άλλως, φυσιολογικά, θα έπρεπε να είχαμε μείωση του ονομαστικού ύψους του δημοσίου χρέους και κατ' επέκταση ραγδαία κάθοδο του χρέους ως ποσοστού επί του ΑΕΠ. Πράγμα που δεν συμβαίνει.

Οι άλλες υπερχρεωμένες χώρες της ΕΕ, όπως δείχνει ο σχετικός συγκριτικός πίνακας της Εισηγητικής Έκθεσης, στη μάχη με δημόσιο χρέος επετύγχαναν ουσιαστικά και πολύ καλύτερα αποτελέσματα. Το Βέλγιο π.χ. είχε δημόσιο χρέος ως ποσοστό επί του ΑΕΠ το 1996, 126,8%, το 1999 113,7%. Πέτυχε δηλαδή μείωση της τάξεως του 13,1%. Για την ίδια περίοδο η Ισπανία, μη υπερχρεωμένη χώρα, μείωσε το χρέος της κατά 4,2%, η Ιταλία κατά 8,7%, η Πορτογαλία κατά 9,6%, η Ιρλανδία κατά 27,3%, ενώ η Ελλάς, πάλι τελευταία και στη μάχη για το δημόσιο χρέος, το μείωσε κατά 7,4. Κανείς, λοιπόν, και για κανένα λόγο δεν μπορεί να είναι

υπερήφανος για τις επιδόσεις της Κυβερνήσεως ως προς το δημόσιο χρέος.

Η εξυπηρέτηση εξ άλλου του εξωτερικού δημόσιου χρέους για το 2000 ορίζεται σε υποεκτιμημένες δαπάνες, γιατί οι παραδοχές των συναλλαγματικών ισοτιμιών κρίνονται επισφαλείς. Οι τάσεις διεθνώς προδιαγράφουν ανατροπή των συναλλαγματικών δεδομένων. Γενικότερα φαίνεται να κλονίζονται και οι τρεις παραδοχές επί τη βάσει των οποίων έχει συνταχθεί ο συζητούμενος προϋπολογισμός, δηλαδή οι συναλλαγματικές ισοτιμίες, τα επιτόκια και οι τιμές πετρελαίου. Με αυτή την αγωνία ζείτε. Και εσείς και εμείς. Γιατί η οικονομία όλη στηρίζεται σε γυάλινα πόδια. Γι' αυτό οι πρώτες μέρες μετά την ΟΝΕ θα είναι δύσκολες. Και γιατί οι δαπάνες αποπληρωμής του δημόσιου χρέους αυξάνουν. Τα χρεολύσια σύμφωνα πάντα με την εισηγητική έκθεση φθάνουν τα 3.362 δισ. φέτος και προβλέπεται να ανέβουν στα 4.042,2 δισ. το 2000. Όλα είναι δύσκολα. Και γίνονται δυσκολότερα. Γιατί η Κυβέρνηση προσποιείται ότι είναι ευτυχισμένη;

Ανεργία

Το εκρηκτικότερο πρόβλημα της Ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας σήμερα είναι η ανεργία που καλπάζει.

Πρέπει να επισημάνουμε την αλήθεια γύρω από την εφιαλτική επιδείνωση της ανεργίας για τη συγκάλυψη της οποίας χρησιμοποιείται εξαιρετικά περίπλοκη ανειλικρινής και πονηρά διατύπωση στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού, η οποία σε τίποτα δεν ωφελεί και κανέναν δεν πείθει.

Η αλήθεια σύμφωνα με την Έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι ότι η χώρα μας έχει ξεπεράσει τον μέσο Κοινοτικό όρο σε ανεργία, σε αναλογία ανεργίας και πληθυσμού και σε μακροχρόνια ανεργία. Σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα κινείται η ανεργία των νέων η οποία το 1998 άγγιξε το 11,9% έναντι 9,3% στην ΕΕ. Η συνολική ανεργία αυξήθηκε σημαντικά από 9,6% το 1997 σε 10,7% το 1998, ενώ το ποσοστό της μακροχρόνιας ανεργίας από 5,3% το 1997 αυξήθηκε στο 5,9% το 1998. Δραματικά τέλος αυξάνεται και η ανεργία των νέων γυναικών, από 13,7% το 1997 σε 14,4% το 1998, έναντι 9,3% της ΕΕ. Η κατάσταση βαίνει συνεχώς επιδεινούμενη.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ/ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ/Ε.Ε.					
	1998	1997	1996	1994	Ε.Ε.1998
Συνολικό ποσοστό απασχόλησης	56,5	56,7	56,9	55,9	61,1
Άνδρες	73,3	74,8	75,4	74,9	71,2
Γυναίκες	40,6	40,1	39,7	38,2	51,1
Ποσοστό ισοδυνάμου πλήρους απασχόλησης	56,2	55,4	55,6	54,7	55,7
Άνδρες	75,8	76,4	77,1	76,3	70,8
Γυναίκες	37,3	35,9	35,7	34,5	40,7
Συνολικό ποσοστό ανεργίας	10,7	9,6	9,6	8,9	9,3
Άνδρες	7,0	6,2	6,1	6,0	8,6
Γυναίκες	16,5	14,9	15,2	13,7	11,7
Ποσοστό ανεργίας νέων	11,9	11,5	11,4	10,2	9,3

Άνδρες	9,3	9,0	8,6	8,2	9,2
Γυναίκες	14,4	13,7	13,8	12,0	9,3
Ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας	5,9	5,3	5,4	4,5	5,0
Άνδρες	3,1	2,8	2,8	2,5	4,2
Γυναίκες	10,1	9,2	9,6	7,8	6,0
Συνολική αύξηση της απασχόλησης	3,0	-0,4	1,2	0,9	1,2
Πραγματική αύξηση ΑΕΠ	3,7	3,2	2,4	2,9	2,9
Αύξηση παραγωγικότητας της εργασίας	1,9	3,6	1,2	2,0	1,7

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Με μόνο το 0,85% του ΑΕΠ να δαπανάται σε πολιτικές της αγοράς εργασίας, από το οποίο λιγότερο από το μισό σε ενεργές πολιτικές, η Ελλάδα είναι το κράτος-μέλος που καταβάλλει τις μικρότερες οικονομικές προσπάθειες στην ΕΕ για το σκοπό αυτό.

Με ολοσέλιδες διαφημίσεις στις εφημερίδες ότι τάχα «Μια ανοιχτή πόρτα στην απασχόληση σας περιμένει» και με το «Λάβετε θέσεις» όπως έλεγαν πονηρούλικά οι γιγαντοαφίσες του ΟΑΕΔ στις Ευρωεκλογές, προσπαθεί το υπουργείο Εργασίας να τονώσει το ηθικό των ανέργων και εκείνων που απειλούνται από ανεργία. Οι εργαζόμενοι όμως και κυρίως οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας διαπιστώνουν με απογοήτευση ότι «Μια πόρτα ανοιχτή στην ανεργία τους περιμένει» και τίποτα άλλο. Το δε δράμα των ανέργων πτυχιούχων, που συνθέτουν το καλούμενο «πνευματικό προλεταριάτο» κορυφούται.

Στη χώρα μας οι καταγεγραμμένοι άνεργοι αυξάνονται με επικίνδυνους ρυθμούς. Στο τέλος του 1995 ο αριθμός τους έφθανε στους 183.573 και στο τέλος του 1998 ανέβηκε στις 289.782. Τον Ιανουάριο του 1999 έφτασε στα 323.982 άτομα και έκτοτε κινείται με ρυθμούς αύξησης της τάξεως του 20% περίπου ετησίως.

Πρέπει ιδιαίτερα να σταθούμε στην εξέλιξη ορισμένων παραμέτρων που αποτελούν τους βασικούς τροφοδότες της ανεργίας στη χώρα μας.

1. Η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα παρουσιάζει το 1999 μείωση, έναντι του 1998. Το α΄ εξάμηνο το 1999 ο όγκος της οικοδομικής δραστηριότητας έπεσε στα 30.195 κ.μ. έναντι 30.923 στο α΄ εξάμηνο του 1998. Η μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας έχει ένα ευρύτατο φάσμα αρνητικών επιπτώσεων σε όλη την οικονομία και ιδιαίτερα στην ανεργία.
2. Η εισαγωγική διείσδυση, δηλαδή η συμμετοχή των εισαγωγών στην εγχώρια φαινόμενη κατανάλωση, αυξάνεται συνεχώς από 43,3% το 1996 στο 49,5% το 1997 και στο 52,1% το 1998. Το 1999 δεν φαίνεται να έχει αναστραφεί η εισαγωγική διείσδυση. Αντίθετα, οι εξαγωγές μας υποχωρούν ή παραμένουν στάσιμες (5,77 δισ. δολ. το 1996, 5,34 δισ. το 1997 και 5,56 δισ. δολ. το 1998). Η κατάσταση αυτή δείχνει την επικίνδυνη μείωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και είναι φανερό ότι τροφοδοτεί ευθέως την ανεργία.
3. Από σχετικά στοιχεία του IOBE προκύπτει ότι ο βαθμός χρησιμοποίησης (capacity utilization) του

εργοστασιακού δυναμικού στη βιομηχανία παρουσιάζει στασιμότητα τα τελευταία χρόνια:

1994	75,1%
1995	76,6%
1997	74,2%
1998	75,5%

Από τα μέχρι τώρα στοιχεία το α' εξάμηνο του 1999 ο βαθμός κατεβαίνει κάτω από το 75%, με άμεσες επιπτώσεις στην περαιτέρω επιδείνωση της απασχόλησης.

Όλα αυτά δείχνουν τη διαρθρωτική δομή της ανεργίας η οποία θα επιδεινώνεται όσο δεν προωθούνται οι αναγκαίες διαρθρωτικές παρεμβάσεις στην οικονομία και δεν αυξάνουν ή δεν αξιοποιούνται έξυπνα και σωστά οι δαπάνες για την παιδεία. Η πολιτική των επιδομάτων, οι ελεημοσύνες και η πολυδιαφήμιση ανύπαρκτων θέσεων εργασίας δεν φέρνουν κανένα ουσιαστικό αποτέλεσμα. Και πώς, τέλος νοείται αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,5% και ταυτόχρονη αύξηση της ανεργίας όταν το Διεθνές Οικονομικό Φόρουμ και όλοι η έγκυροι αναλυτές αποδέχονται ότι με αύξηση άνω του 3% επέρχεται φυσιολογικά μείωση της ανεργίας; Και πώς ο Προϋπολογισμός «επαναπαύεται» στην αυθαίρετη πρόβλεψη για μείωση της ανεργίας χωρίς πολιτική απασχόλησης και προ παντός χωρίς δυναμική αναπτυξιακή πολιτική επενδύσεων;

Αγροτική Οικονομία

Η Ελλάδα κατέχει το υψηλότερο ποσοστό πληθυσμού αγροτικής απασχόλησης (19,3%) από όλες της χώρες της

ΕΕ, με μερίδιο αγροτικού ΑΕΠ 5,9%. Ακολουθούν η Πορτογαλία με ποσοστό αγροτικής απασχόλησης 12,8% του πληθυσμού, η Ιρλανδία με 10% και η Ισπανία με 7,6%, και με μερίδιο αγροτικού ΑΕΠ 3% περίπου η κάθε μια. Μέσος όρος αγροτικής απασχόλησης στην ΕΕ 4,6%, με μέσον όρο μεριδίου αγροτικού ΑΕΠ 1,6%.

Στον πίνακα της Εισηγητικής Έκθεσης, όπου εμφανίζεται ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, βλέπουμε μηδενική μεταβολή μεταξύ 1998 και 1999 στον τομέα της γεωργίας. Το ίδιο θα συμβεί κατά πάσαν βεβαιότητα και το 2000. Αυτό σημαίνει ότι το 20% του Ελληνικού πληθυσμού έχει καθηλωθεί σε οικονομική στασιμότητα. Απέτυχε οικτρά η πολιτική της Κυβέρνησης στον τομέα της αγροτικής οικονομίας. Άφησε τους αγρότες στο έλεος του θεού. Στην ώριμη οικονομική και κοινωνική απαίτηση για φτηνό πετρέλαιο, φτηνό ρεύμα και μείωση του ΦΠΑ για τα αγροτικά εργαλεία και ανταλλακτικά από 18% στο 8%, προκειμένου να μειωθεί κατ' ελάχιστον έστω το κόστος παραγωγής, η Κυβέρνηση αντιπαρέτασσε τα ΜΑΤ, τρυπούσε τα λάστιχα των τρακτέρ και περιέπαιζε τους αγρότες με τη σύνταξη του μητρώου αγροτών. Όχι κατανόηση, συμπάθεια και συμπαράσταση, αλλά απάθεια, αλαζονεία και εχθρότητα επέδειξε η Κυβέρνηση προς το δράμα των αγροτών, οι οποίοι αισθάνονται να τελούν υπό διωγμόν. Τώρα, εν όψει εκλογών, σπεύδει με δεκαχίλιαρα να εξαγοράσει συνειδήσεις. Ούτε στις μέρες του «Τζουμπέ» τέτοιος μικροπολιτικός λαϊκισμός! Οποία υποτίμηση της νοημοσύνης, όσο και της τιμής του λαού και ειδικά των ξωμάχων της υπαίθρου, των αγροτών!

Εκτός από τη στασιμότητα ή και μείωση της αγροτικής παραγωγής (π.χ. η κτηνοτροφική παραγωγή σημείωσε μείωση κατά 1,2%, με μεγαλύτερη εκείνη της παραγωγής πουλερικών 14,3%) όπως αναγράφεται στην Εισηγητική Έκθεση,

εκτός από το γεγονός ότι τα βασικά αγροτικά προϊόντα μας, λάδι, καπνός, βαμβάκι και εσπεριδοειδή φθίνουν και στην παραγωγή και στις τιμές - 4 δρχ. το κιλό η τιμή του πορτοκαλιού στην Αργολίδα φέτος (!),

εκτός από το ότι δεν τολμούν να απευθυνθούν στην Αγροτική για δάνειο ή στη ΔΕΗ για ρεύμα (ένας ελαιοπαραγωγός προκειμένου να στήσει ένα παραδοσιακό ελαιοτριβείο έκαμε αίτηση για παροχή ρεύματος και η ΔΕΗ του ζήτησε 4 εκατομμύρια δρχ. χωρίς να χρειάζεται να βάλει και κολώνα, μόνον για τη σύνδεση) και,

εκτός από τη θλιβερή διαπίστωση ότι οι νέοι εγκαταλείπουν την ύπαιθρο συνωστιζόμενοι στην ανεργία ή στην υποαπασχόληση των αστικών κέντρων, το δράμα ολοκληρώνεται με δύο ακόμα συνθήκες.

Πρώτη, δεν καταβάλλονται εγκαίρως στους μαχόμενους αγρότες οι τιμές συγκέντρωσης των αγαθών, ούτε και οι αποζημιώσεις. Και **δεύτερη**, πέφτουν συχνά θύματα οι παραγωγοί διάφορων αετονύχηδων που παριστάνουν τους εμπόρους, με συστάσεις μάλιστα από την Αγροτική Τράπεζα, που τους κλέβουν στην κυριολεξία τη σοδειά γιατί ενώ τους παίρνουν το προϊόν, μετά από λίγο «ρίχνουν κανόνι». Και οι αγρότες χάνουν τα λεφτά τους, τον κόπο τους. Ούτε και σ' αυτό ακόμη δεν μπορεί να τους προστατεύσει το κράτος.

Αλλά πού είναι οι μεγάλες διαρθρωτικές αλλαγές που χρειάζονται απελπιστικά στην γεωργία μας; Πού είναι οι

αναδασμοί, τα αρδευτικά και εγγειοβελτιωτικά έργα, οι κτηνοτροφικές ζώνες, τα εργοστάσια τυποποίησης, τα προγράμματα αγροτουρισμού ή βιοτεχνικής και χειροτεχνικής απασχόλησης για ένα συμπληρωματικό εισόδημα των αγροτών; Ως πότε ο αγροτικός κόσμος θα είναι αποσυνάγωγος και απόκληρος, στο περιθώριο της οικονομίας και της κοινωνίας; Αυτό που συμβαίνει σε βάρος των αγροτών ισοδυναμεί με εθνικό έγκλημα. Και σεις που κυβερνάτε όλα αυτά τα χρόνια οι υπεύθυνοι.

Μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Αντί να είναι ο εύρωστος συντελεστής και ο μοχλός ανάπτυξης της εθνικής οικονομίας, όπως είναι σ' όλες τις άλλες χώρες της ΕΕ αλλά και των ΗΠΑ ακόμη, η μικρομεσαία επιχείρηση στην Ελλάδα σήμερα πνέει τα λοίσθια. Από το 1994 μέχρι το 1998 έκλεισαν 86.000 επιχειρήσεις. Το τρέχον έτος κάθε μέρα 9 επιχειρήσεις καταθέτουν αίτηση πτωχεύσεως. Η πιστωτική ασφυξία έχει φθάσει για της μικρομεσαίες στα έσχατα όρια. Το 10μηνο του 1999 το συνολικό ποσόν των ακάλυπτων επιταγών και των απλήρωτων συναλλαγματικών έφθασε στο ύψος ρεκόρ των 283 δισ. δρχ. Η κατάσταση είναι δραματική. Και φυσικά, η εξαγγελθείσα επί τέλους, έπειτα από τόσα χρόνια, άρση των αντικειμενικών κριτηρίων δεν πρόκειται να φέρει θεραπεία. Μοιάζει με ασπιρίνη που δίνεται αργά, όταν ο ασθενής χρειάζεται ισχυρή αντιβίωση. Πέραν του γεγονότος ότι αμφισβητείται σοβαρά αν η άρση αυτής της φορολογικής αδικίας θα είναι οριστική. Γιατί υπάρχουν φόβοι και ενδείξεις ότι ναι μεν αίρεται το «χαράτσι» των αντικειμενικών κριτηρίων αλλά έρχεται από την «πίσω

πόρτα» νέο κύμα φορολογικής επιδρομής σε βάρος της μικρομεσαίας επιχείρησης.

Με το θέμα των μικρομεσαίων συνδέεται άμεσα και το πρόβλημα της δυσμενούς εξέλιξης στις εξαγωγές μας. Το υψηλό κόστος παραγωγής, η συναλλαγματική πολιτική της σκληρής δραχμής, η μικρή σε όγκο παραγωγή αγαθών, η ευάλωτη ποιότητά τους, η έλλειψη επαρκούς τυποποίησης και συσκευασίας είναι τα αίτια για την δυσμενή εξέλιξη των εξαγωγών. Το 1991 είχαμε εξαγωγές αγαθών της τάξεως των 6,8 δισ. δολλαρίων. Το 1998, οι εξαγωγές αγαθών έπεσαν στα 5,6 δισ. δολάρια. Έχουμε δηλαδή μέσο ετήσιο ρυθμό μείωσης 2,3%. Εξ άλλου, είχαμε αύξηση των εισαγωγών από 19,1 δισ. δολάρια το 1991 στα 23,2 δισ. δολάρια το 1998. Δηλαδή, έχουμε μια ουσιώδη διεύρυνση, κατά 43,9%, στο έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου μεταξύ 1991 και 1998. Πλήρης ανατροπή. Επικίνδυνη οπισθοδρόμηση κάτω από τα επίπεδα του 1991!

Μη εισροή ξένων κεφαλαίων

Στον τομέα των παραγωγικών επενδύσεων η ανικανότητα και η αποτυχία της κυβερνήσεως προκύπτει ανάγλυφη, εις πείσμα των αριθμών που παρατίθενται στις σχετικές σελίδες του προϋπολογισμού. Τα ξένα κεφάλαια για παραγωγικές επενδύσεις τοποθετούνται όπου γης, από την Ιρλανδία μέχρι την Ακτή του Ελεφαντοστού και από την Τουρκία μέχρι την Ταϊλάνδη. Παντού, εκτός της Ελλάδος. Σύμφωνα με την Έκθεση της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για την Ανάπτυξη του 1997 οι άμεσες ξένες επενδύσεις που θα πραγματοποιούντο ανά τον κόσμο μέχρι το τέλος του

1998 θα ανήρχοντο στο ποσόν των 440 δισ. δολλαρίων. Εννοείται, ότι σ' αυτό το ποσόν δεν συμπεριλαμβάνονται οι λεγόμενες χρηματιστικές επενδύσεις που αφορούν τοποθετήσεις σε ομόλογα και μετοχές. Στη μακρά λίστα των χωρών που είναι επιλέξιμες γι' αυτές τις άμεσες επενδύσεις η Ελλάδα κατέχει... ηρωϊκώς την τελευταία θέση.

Δεν χρειάζεται, νομίζω, να αναφερθεί κανείς αναλυτικά στο τι σημαίνει για την ανάπτυξη μιας χώρας, για την παραγωγή πλούτου, για την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, για την αύξηση του κατά κεφαλήν εισοδήματος και κυρίως για την απασχόληση η εισροή ξένων κεφαλαίων για την πραγματοποίηση νέων παραγωγικών επενδύσεων όπως για παράδειγμα στη μεταποίηση, στο εμπόριο, στη βιομηχανία, στις υπηρεσίες. Ενδεικτικά και προς απόδειξη της αποτυχίας της Κυβέρνησης στον τομέα της προσέλκυσης ξένων κεφαλαίων για παραγωγικές επενδύσεις, ο δείκτης εισαγομένων κεφαλαίων για παραγωγικές επενδύσεις ανά κάτοικο, είχε το 1997 ως εξής:

Ιρλανδία: 3.000 δολ., Μ. Βρετανία: 2.000 δολ., Γαλλία: 550 δολ. Στην Ελλάδα, όπως θριαμβολογώντας δήλωνε ο Πρωθυπουργός από του βήματος αυτού κατά την συζήτηση του προϋπολογισμού πέρυσι, είχαν εισρεύσει το 1997, 150 εκατομμύρια δολάρια. Δηλαδή 15 δολ. ανά κάτοικο!

Και για να συνειδητοποιήσουμε πιο καλά την κατάσταση, σημειώνουμε πως στην Τουρκία το ίδιο έτος, 1997, είχαν τοποθετηθεί 4,7 δισ. δολ., δηλαδή 100 δολ. ανά κάτοικο.

Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία (Οκτωβρίου 1999) του Ελληνικού Κέντρου Επενδύσεων την διετία 1998-99 ο δείκτης μειώνεται ακόμη περισσότερο. Με τέτοιο θλιβερό απολογισμό στον τομέα των παραγωγικών επενδύσεων πώς τολμά η Κυβέρνηση και ομιλεί για ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα; Δεν αντιλαμβάνεται επί τέλους τη δεινή θέση στην οποία έχει περιέλθει η οικονομία της χώρας;

Μη πραγματική σύγκλιση

Γίνεται λόγος και για ουσιαστική σύγκλιση της οικονομίας μας προς τις οικονομίες της ΕΕ. Όμως από τον σχετικό πίνακα που παρατίθεται στην Εισηγητική Έκθεση άλλα ομολογούνται. Και μόνον κάποιος που υπηρετεί την αυτάρεσκη εθελουφλία του μπορεί να ισχυρισθεί ότι πραγματοποιείται σύγκλιση. Η Ελλάς το 1993, σε σχέση προς το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην ΕΕ, με βάση το 100 στη ΕΕ των 15, ευρίσκετο στο 64. Το 1999 κατ' εκτίμησιν θα βρίσκεται στο 69. Και το 2000 κατά πρόβλεψη θα βρίσκεται πάλι στο 69. Ενώ οι άλλες χώρες του ταμείου συνοχής που μας ενδιαφέρουν συγκριτικά προχώρησαν αποτελεσματικά. Η Ισπανία από το 80 στο 83, η Πορτογαλία από το 68 στο 75 και η Ιρλανδία από το 85 στο 122! Το σημαντικότερο όμως είναι ότι και οι τρεις παρουσιάζουν βελτίωση μεταξύ 1999 και 2000 έναντι της δικής μας στασιμότητας, ομολογημένης πανηγυρικά στον Προϋπολογισμό. Αλλά και με τον δείκτη του Εθνικού κατά κεφαλήν εισοδήματος ακόμη η Ελλάς του 2000 θα βρίσκεται στα επίπεδα που ήταν οι Πορτογαλία το 1994!

Επί πλέον, οι κοινωνικές και περιφερειακές ανισότητες διευρύνονται. Δεν αποτελούν καμμία διανομή πλούτου τα 470 δισ. τα οποία υπό την πίεση των εκλογών λέει ότι θα διαθέσει η Κυβέρνηση υπέρ των αδυνάτων. Αποτελούν ψίχουλα που έπεσαν από το τραπέζι των λίγων πλουσίων που γίνονται επί ΠΑΣΟΚ του κ. Σημίτη πλουσιότεροι. Από το μεγάλο φαγοπότι, στο οποίο οι «διαπλεκόμενοι» κατηνάλωσαν το πρώτο και δεύτερο Πακέτο Ντελόρ και οργανώνονται να καταβροχθίσουν και το Πακέτο Σαντέρ. Πόση βουλιμία και αδηφαγία αλήθεια τους διακατέχει, την οποία υπηρετεί με προθυμία ευσυνείδητου υπηρέτη η Κυβέρνηση!

Ένα ακόμη στοιχείο που αποδεικνύει την οικονομική και κοινωνική υστέρηση της χώρας μας έναντι της ΕΕ είναι το γεγονός ότι στην κλίμακα όλων των περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι τρεις τελευταίες θέσεις είναι δικές μας! Η Ήπειρος τελευταία, η Πελοπόννησος και η Στερεά προτελευταίες! Γι' αυτό επισημαίνουμε το πρόβλημα της απερίμωσης της υπαίθρου. Γι' αυτό κρούουμε τον κώδωνα του κινδύνου. Γι' αυτό ζητούμε η σήραγγα του Μετσόβου να μην καταντήσει, όπως κατήντησε, «ποιμνιοστάσιο»! Να γίνει επί τέλους η Εγνατία, η Τριπόλεως-Καλαμών, το Ρίο-Αντίρριο, ο Αχελώος. Φτάνει πια με τις τελετές εγκαινίων. Φτάνει πια και με τις εγγραφές πιστώσεων (και με τις εκταμιεύσεις κονδυλίων, που γίνονται στο ακέραιον μάλιστα). Αποτέλεσμα ζητούμε. Αυτό απαιτεί ο λαός. Και όσον αφορά τις χρηματικές δοσοληψίες με την ΕΕ, καλές είναι οι αποτυπώσεις στην Εισηγητική Έκθεση, αλλά εγώ ερωτώ: Είναι κανείς σ' αυτή την αίθουσα που να πιστεύει ότι τα λεφτά από την ΕΕ πίνουν τόπο; Που να πιστεύει ότι οι εκταμιεύσεις αντιστοιχούν στο αποτέλεσμα; Και σημειώνω: Με πρόσφατη διάταξη

προβλέπεται η δυνατότητα σύναψης μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου συμβάσεων υλοποίησης προγραμμάτων του Β' ΚΠΣ και χωρίς τον προαπαιτούμενο με βάση την ισχύουσα νομοθεσία έλεγχο νομιμότητας από το Ελεγκτικό Συνέδριο. Προστίθεται βέβαια μια προθεσμία 10 ημερών για έλεγχο post mortem, κατόπιν εορτής, αλλά ποιός ελεγκτής μπορεί να αντισταθεί στο δίλημμα «φράζεις ή δεν φράζεις» ευρωπαϊκούς πόρους για νομοτυπικούς λόγους και να μην το λύσει με το «δεν φράζω»;

Στο μεταξύ, οι «ημέτεροι αετονύχηδες» πήραν ή άρπαξαν τα προγράμματα. Έτσι γίνεται η διαχείριση των Ευρωπαϊκών κονδυλίων. Όχι επί τη βάσει προτεραιοτήτων πολιτικών και δράσεων που προκύπτουν από κάποιο σχεδιασμό είτε της κεντρικής είτε των περιφερειακών διοικήσεων, αλλά επί τη βάσει του δόγματος «όποιος ημέτερος επρόλαβε... το πρόγραμμα είδεν»!

Δημόσια Υγεία - Παιδεία

Υγεία: Για την παροχή υπηρεσιών δημόσιας υγείας είμαστε ουραγοί. Διαθέτουμε το 3% ως ποσοστόν επί του ΑΕΠ, έναντι 7,5% της Φιλανδίας, και έναντι 4,2% της προτελευταίας Πορτογαλίας. Για την κοινωνική πρόνοια-προστασία και παροχή υπηρεσιών υγείας προς τον πολίτη το 1999 (πράγμα που δεν φαίνεται να αλλάζει και το 2000) οι κατά κεφαλήν δαπάνες στην Ελλάδα είναι οι χαμηλότερες της Ευρώπης. Ανέρχονται μόλις σε 2.250 Μονάδες Αγοραστικής Δύναμης, έναντι 2.313 της προτελευταίας Πορτογαλίας και έναντι 4.831 του μέσου όρου της ΕΕ. Και ως ποσοστό του ΑΕΠ στο 20% έναντι

28,4% του Κοινοτικού μέσου όρου. Εκτός από τα στατιστικά, η πραγματικότητα, η σκληρή και η απάνθρωπα «τριτοκοσμική» πραγματικότητα στα δημόσια νοσοκομεία αποτελεί όνειδος και προσβολή για τον πολιτισμό μας. Σπατάλες, έλλειψη στοιχειώδους «μάνατζμεντ», ανύπαρκτη συντήρηση κτιρίων και χώρων ιατρικής (ακόμη και χειρουργείων), μακρές λίστες αναμονής και ράντζα στους διαδρόμους χαρακτηρίζουν τη δημόσια υγεία σήμερα. Οι πιστώσεις μπορεί να διατίθενται. Πού είναι το αποτέλεσμα; Ποιός μπορεί να ανεχθεί άλλο αυτήν την κατάσταση; Ακόμη, το Δημόσιο και οι Ασφαλιστικοί Οργανισμοί για την παροχή ιατρικής συνδρομής (ιατρικές επισκέψεις και πράξεις) στους ασφαλισμένους εφαρμόζουν τιμές αμοιβών του έτους 1991, μη αναπροσαρμοζόμενες. Ενδεικτικά αναφέρουμε: για αμοιβή επίσκεψης ιατρού 1.400 δρχ., για ακτινογραφία θώρακος 640 δρχ., για εγχείρηση καρδιάς, εγκεφάλου, νωτιαίου μυελού 19.260 δρχ. και ούτω καθεξής. Ποιός λοιπόν εκτρέφει και συντηρεί το «φακελλάκι»;

Παιδεία: Επιχειρείται ένα απαράδεκτο και πολυδάπανο πείραμα με πειραματόζωα τα ίδια τα παιδιά μας που το ονομάζουν «Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση». Έχει τύχει της καθολικής απόρριψης από τους πάντες. Και παρά ταύτα η Κυβέρνηση επιμένει με μια άνευ προηγουμένου αλαζονεία. Και αν ακόμη συμφωνεί κανείς στους τίτλους «αξιολόγηση», «κατάργηση της επετηρίδας» και «αλλαγή του τρόπου εισαγωγής στα ΑΕΙ και ΤΕΙ», πώς μπορεί να δεχθεί τις προτεινόμενες αλλαγές όταν αυτές δεν έχουν τη συμφωνία και συναίνεση των ενδιαφερομένων, των διδασκόντων και διδασκόμενων; Δηλαδή εκείνων που θα τις εφαρμόσουν ή καλύτερα θα τις υποστούν; Δεν μπορεί αυτό το πείραμα να συνεχισθεί

άλλο. Εμείς για λόγους αρχής και για κανένα λόγο δεν υποστηρίζουμε τις καταλήψεις. Τις καταδικάζουμε. Ζητούμε όμως από την Κυβέρνηση να λογικευθεί, επί τέλους, και να συναισθανθεί τις ευθύνες της. Η «μεταρρύθμιση» δεν απέτυχε μόνον, αλλά στην αποτυχία της σκοτώνει τα παιδιά.

Παρατηρούμε από την πρώτη εφαρμογή της πέρυσι πως 25-30% των μαθητών της Β΄ Λυκείου δεν μένουν απλώς στην ίδια τάξη, αλλά τίθενται εκτός συστήματος, με όλες τις ψυχολογικές και κοινωνικές συνέπειες που αυτό συνεπάγεται. Ποιοι ανεγκέφαλοι αποφάσισαν να οδηγήσουν στην απόγνωση το 25-30% των εφήβων της χώρας; Πρόκειται για έγκλημα, που δεν γίνεται πταίσμα με την υποκριτική «διέξοδο» της μείωσης της εξεταστέας ύλης, στην οποία καταφεύγει τώρα το Υπουργείο Παιδείας για να ξεφύγει από το αδιέξοδο που το ίδιο εδημιούργησε. Γι' αυτό η ΝΔ προτείνει υποχρεωτική παιδεία 12 ετών και άμεση αποσύνδεση του Λυκείου από το σύστημα εισαγωγής στα ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Τονίζουμε δε ότι πρέπει να λάβει χώρα εθνική συνεννόηση και συμφωνία για ένα πρόγραμμα παιδείας όλων των βαθμίδων που να έχει μακρά διάρκεια εφαρμογής, με χρονικόν ορίζοντα εικοσαετίας.

Για μας η Παιδεία αποτελεί πρώτη προτεραιότητα. Από την πολιτική επί της Παιδείας εξαρτάται το μέλλον του τόπου.

Χρηματιστήριο

Είμαστε υπέρ του Χρηματιστηρίου. Το εννοούμε ως μοχλό ανάπτυξης της οικονομίας και όχι ως «χρυσοτόκο όρνια», όπως το εννοεί η Κυβέρνηση με το να στηρίζει όπως προείπαμε όλα τα δημόσια έσοδά της (607 δις.) σ' αυτό. Η άνθησή του οφείλεται στο γεγονός ότι ο Έλληνας είναι ο καλύτερος αποταμιευτής του κόσμου. Ας του το αναγνωρίσει κάποιος επί τέλους. Και ας σταματήσει η συκοφαντική ερμηνεία και οι χαρακτηρισμοί του ως «τζογαδόρου». Όταν έπεσαν τα επιτόκια το μεγαλύτερο μέρος της αποταμίευσης μετατοπίστηκε, όπως ήταν φυσικό, στο Χρηματιστήριο. Εκεί περίμεναν τον πρώην αποταμιευτή και νυν μικροεπενδυτή τα αδηφάγα «μπλε χαρτιά» των Δημοσίων Επιχειρήσεων και των ΔΕΚΟ που ήθελαν το χρήμα για να βελτιώσουν την εικόνα τους και κατ' επέκταση τη δημοσιονομική κατάσταση του κράτους. Όταν οι αρμόδιοι είδαν ότι οι επενδυτές άρχιζαν και «έπαιζαν» και «κόκκινα χαρτιά» στενοχωρήθηκαν. Η εξέλιξη δεν τους άρεσε. Και άρχισαν τις ύποπτες δηλώσεις για «φούσκες» και τα παρόμοια. Και προκάλεσαν πανικό. Από τότε άρχισε η κατρακύλα. Ανεπίτρεπτα πράγματα. Η κεφαλαιαγορά πάνω απ' όλα χρειάζεται ηρεμία, σοβαρότητα και τίμιους κανόνες παιχνιδιού. Αυτά εγγυάται η ΝΔ.

Συμπέρασμα

Όπως ίσως θα παρατηρήσατε απέφυγα τους χαρακτηρισμούς. Μίλησα με στοιχεία και σε μια γραμμή σκέψης όσο εγίνετο πιο κοντά στην Πολιτική Οικονομία. Την στατική και πεπατημένη λογική του Λογιστηρίου απέφυγα, όσο ήταν δυνατό. Και η κριτική μου εστιάσθηκε στην έλλειψη πολιτικών. Πολιτικών πρόσφορων και κατάλληλων για την αντιμετώπιση των μεγάλων και κρίσιμων προβλημάτων που αντιμετωπίζει η χώρα.

Εννοούμε πως ο νέος προϋπολογισμός θα έπρεπε να προετοιμάζει το έδαφος για τον νέο αιώνα, για το 2001 και το 2002, τότε που θα εμφανισθούν όλα τα προβλήματα στην κορύφωσή τους και δεν θα έχουμε πια την δυνατότητα είτε να τα συγκαλύψουμε είτε να τα αντιμετωπίσουμε χωρίς τη λήψη επώδυνων μέτρων.

Εννοούμε πως τα λογιστικά «τρικ» είναι καλά για την ένταξη στην ΟΝΕ αλλά δεν αλλάζουν το γεγονός ότι π.χ. η πληθωριστική πίεση που ασκεί η δημοσιονομική διαχείριση δεν προκύπτει μόνον από το τυπικό έλλειμμα του προϋπολογισμού, αλλά κυρίως από το σύνολο των ακαθάριστων δανειακών αναγκών, οι οποίες αντί να μειώνονται, βαίνουν αυξανόμενες.

Εννοούμε πως δεν είναι στάση ευθύνης το να αποκρύπτεται η αλήθεια από τον λαό. Αλήθεια την οποία άλλωστε ο λαός γνωρίζει γιατί την υφίσταται στο πετσί του. Σκοτώσατε την ελπίδα από τους νέους. Τους καθηλώσατε στην ανεργία. Τους σπρώχνετε στην απελπισία και στα ναρκωτικά.

Εννοούμε πως η παγκοσμιοποίηση, ως νέα τάξη ή αταξία, δεν είναι μια νέα επιλογή, αλλά μια πραγματικότητα που δεν γυρίζει πίσω. Μια πραγματικότητα που δεν αντιμετωπίζεται με ξόρκια ή λίθους αναθέματος. Ούτε με μια άβουλη παθητικότητα όπως κάνει η σημερινή Κυβέρνηση. Αλλά με επιστράτευση και εφαρμογή του κανόνα, που ταιριάζει άλλωστε στον Έλληνα, της «επιβίωσης του επιτηδειότερου».

Εννοούμε πως η Ευρωπαϊκή Ένωση στην ολοκλήρωσή της είναι το καταφύγιό μας για τη διατήρηση του βιοτικού μας επιπέδου, της δημοκρατίας, της εδαφικής ακεραιότητας και εθνικής ανεξαρτησίας, της εθνικής ταυτότητας και φυσιογνωμίας, του πολιτισμού μας μ' ένα λόγο. Σε μια επιδερμική διάγνωση, που θα εφώτιζε τις διαφορές και τις δυσκολίες και θα εσκίαζε τις ομοιότητες και τις δυνατότητες, κάποιος μπορεί να πουν πως το έθνος-κράτος κινδυνεύει. Σε ένα βαθμό μετέχω και εγώ σ' αυτόν τον προβληματισμό. Αλλά σκέπτομαι αυτό που έλεγε ο Περικλής: *«Περισσότερο από τα σχέδια του εχθρού φοβούμαι τα δικά μας λάθη»*. Σε τι φταίει η ΕΕ, για παράδειγμα, όταν αφήσαμε τη δημόσια διοίκηση, την δημόσια παιδεία και τη δημόσια υγεία να διαλυθούν, την οικονομία μας να φθίνει και την εγκληματικότητα να ανθεί; Όταν οι λέξεις «νόμος και τάξη» είναι απαγορευμένες σ' αυτόν τον τόπο λόγω παλιών και ανόητων ιδεοληψιών;

Εννοούμε πως εσείς οι σημερινοί κυβερνώντες έχετε ήδη αποδείξει πως είσθε ακατάλληλοι να αντιμετωπίσετε τις μεγάλες προκλήσεις της νέας χιλιετίας.

Εννοούμε πως η Νέα Δημοκρατία που θα οδηγήσει τη χώρα την πρώτη εποχή της ΟΝΕ προς την ευρωπαϊκή

ολοκλήρωση, έχει ήδη ορίσει στο πρόγραμμα της τις πολιτικές και οικονομικές προτεραιότητες, οι οποίες οδηγούν σε ένα νέο αναπτυξιακό θαύμα. Αφορούν δεσμευτικά σε ένα σταθερό φορολογικό σύστημα που θα ανακουφίζει τις ασθενέστερες οικονομικά και κοινωνικά τάξεις και σε μια οικονομική πολιτική που θα ενισχύει ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα και που θα εξασφαλίζει μια δυναμική ανάπτυξη. Η Νέα Δημοκρατία θα παραμερίσει τη μίζερη λογική των αριθμών, τους οποίους η Κυβέρνηση με τόση υποκριτική ή αφελή αυταρέσκεια θεωρεί ως μέγα επίτευγμά της και θα αντιμετωπίσει επιτυχώς τα ουσιαστικά προβλήματα της κοινωνίας και της οικονομίας. Η λογική των αριθμών και των λόγων θα δώσει τη θέση της στη λογική της ουσιαστικής οικονομικής πολιτικής και πράξης που θα εφαρμόσει η Νέα Δημοκρατία ως Κυβέρνηση.

Γι' αυτό και **ζητούμε** από τον κυρίαρχο Ελληνικό λαό να λάβει σοβαρά υπ' όψιν του τα όσα είπαμε. Τον αφορούν άμεσα. Σ' αυτόν άλλωστε και στο φωτεινό του μέλλον είναι αφιερωμένος ο δίκαιος λόγος μας, η σκέψη και η δράση μας. Είμαστε έτοιμοι να αναλάβουμε και να τιμήσουμε την εντολή του. Και να επιτύχουμε:

Ένα αναπτυξιακό θαύμα που θα συνυφαίνεται με μια εικόνα: **«Το κεφαλόσκαλο του σπιτιού μου είναι το πιο ψηλό βουνό»**, θα μπορεί να νοιώθει και να λέει ο Έλληνας. Και θα είναι υπερήφανος γι' αυτό που είναι.

Β.Γ.Π.
28.ΧΙ. '99. –

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Έπειτα από 31 κοινοβουλευτικά χρόνια, με μάχες και ιδεολογικές συγκρούσεις, με αγώνες και αγωνίες, με ελάχιστες έστω χαρές και πολλές, πάμπολλες λύπες, σαν βλέπω τον συνάνθρωπό μου να χάνει τη δουλειά του ή να μην μπορεί να βρει δουλειά, να βάζει λουκέτο στο μαγαζί του, να μην μπορεί να τα βγάλει πέρα με το μισθό που του δίνουν και με τους φόρους που του βάζουν, να μην τον αφήνουν να κάνει την προσευχή του στον Χριστό, να νοιώθει σαν Ασιάτης στην πλατεία Ομονοίας, να μην μπορεί να γιορτάσει την 25^η Μαρτίου ή την 28^η Οκτωβρίου και σαν ταξιδεύω στην ύπαιθρο χώρα να τα βλέπω όλα χέρσα και έρημα, νοιώθω σαν τον πατέρα μου στην Μικρασία. Είχε νικήσει σ' όλες τις μάχες ο ίδιος. Όμως ο πόλεμος είχε χαθεί. Άλλα όνειρα είχα για τον τόπο μου, για την πατρίδα μου, για τις παντιέρες που σήκωσα και που υπηρέτησα τίμια και με συνέπεια. Τότε, καρφώνεται επίμονα στο μυαλό μου το ποίημα του Κώστα Ουράνη (και το φιλμ του Θόδωρου Αγγελόπουλου):

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΑ ΚΥΘΗΡΑ

*Τ' ωραίο καράβι, έτοιμο στο χαρωπό λιμάνι,
γιορταστικά με γιασεμιά και ρόδα στολισμένο,
με τις παντιέρες του αλαφριές στην ανοιξιιάτικη αύρα
και τ' Όνειρό μας στο χρυσό πηδάλιο καθισμένο,
μας πήρε για τα Κύθηρα, τα θρυλικά, όπου μέσα
σε δέντρα και σε λούλουδα και γάργαρα νερά
υψώνεται ο μαρμάρινος ναός για τη λατρεία
της Αφροδίτης, – του έρωτα τη θριαμβική θεά.
Μα το ταξίδι είταν μακρύ κ' η χειμωνιά μας βρήκε!...
Οι φανταχτές κι ανάλαφρες παντιέρες μουσκευτήκαν,
τα χρώματα ξεβάφανε και τ' άνθη εμαραθήκαν
και κάτου απ τους άξενους τους ουρανούς, το πλοίο
απόμεινε ακυβέρνητο στο κύμα τ' αφρισμένο
με το φτωχό μας Όνειρο στην πρύμνη πεθαμένο.*

